CAPO II.

Versione della Parabola del Figliuol prodigo, tratta da S. Luca, cap. XV, nei principali dialetti pedemontani.

Serbando sempre l'ordine da noi adottato nelle due prime Parti, soggiungiamo la versione della *Parabola* in tutti quei dialetti e suddialetti che porgono maggiori variazioni nella pronunzia, nella forma o nelle radici. A rappresentare i suoni diversi ci siamo valsi del sistema ortografico da noi esposto nell'Introduzione a pag. XXIX e seguenti. Le versioni poi ci furono graziosamente apprestate dagli studiosi più distinti d'ogni singolo paese, che furono da noi invitati a rendere il testo tanto letteralmente quanto lo permettevano i mezzi e l'indole del rispettivo dialetto. Se taluno, così nelle due prime Parti, come in questa, ha talvolta deviato, il maggior numero per altro si è serbato fedele, e ne rendiamo pubbliche grazie di nuovo sì agli uni che agli altri. Alcune discrepanze nella forma, lungi dall'essere imputate ad infedeltà del traduttore, devonsi attribuire solo all'indole del dialetto, od alle consuetudini dei luoghi. Il servo, p. e., parla col padrone, ora in seconda persona singolare, ora plurale, ed ora in terza persona, giusta l'uso del paese, al quale non può il traduttore derogare. Lo stesso dicasi dei rapporti tra padre e figlio. Avvertiremo ancora, che la modestia di parecchi traduttori non ci permise di publicarne il nome a piedi della versione rispettiva, come avremmo desiderato poter fare per guarentigia comune.

Per ultimo abbiamo coordinato tutte le versioni sulla norma dell'esposta classificazione, facendo precedere le *piemontesi* alle *canavesi*, e queste alle *monferrine*. Così pure le *urbane* precedono le *alpigiane* in ciascun gruppo.

Digitized by Google

Dialetto Torinese.

11. Ün òm a l'avia doi fiöl;

12. Cul pi giòvo l'à dit a sò padre: dème la part di beni ch'a m' tuca: e chièl d' cui beni l'à fàine doe part.

13. E da lì a pochi dì 'l fiöl pi giòvo, bütà ansèm tüt cul ch'a l'avia, firà di sò beni, s'è andàsne ant' ün pais lontàn; e là mnànd üna vita ossiosa e lüsüriosa, a l'à dilapidà 'l fat sò.

14. E dop d'avèi consümà tüt lo ch'a l'avia, venta ch'ant cul pais aj nassa üna famina dle pi fiere, e che chièl comensa a manchè del necessari;

15. E s'è dasse ardriss, e s'è agiüstasse al servissi d'ün sitadin d' cul pais, ch' a l'à mandàlo a na soa cassina con l'impiég de muè i pors an pastüra.

16. E a desiderava d'empisse la pansa d' cui agiant istèss ch'i pors a mangiavo; e j'era gnün ch'a i portèissa.

17. Ma ansin antrà 'nt se stess l'à dit: Quanta gent salarià a cà d' mè padre l'à d' pan an abondansa, e mi son si ch'i möiro d' fam!

18. L'è temp ch'i m' leva da si, e ch'i vada da mè padre, e ch'ij dia: Padre, mi i' ö pecà contra 'l siél e an vostra presensa:

19. I son pi nén dégn d'esse ciamà vost fiöl: acetème com' ün di vostri servitùr.

20. E alvandse sü, l'è vnü da sò padre. Ma già st' povr fiöl, trovandse giümai vsin a la cà d' sò padre, chial-si l'ha vdülo, e pià da la compassión j' è corüje ancontra, l' à ambrassàlo e basàlo.

21. E 'l fiöl j'à dije: Padre, mi i' ö pecà contra 'l siél, e an vostra presensa: son pi nén dégn d'esse ciamà vost fiöl.

22. Ma sò padre l'à dit ai sò servitór: Tirè sübit fora la vesta pi pressiosa e bütèila; bütèje sò anèl ant'el dì, caussèje i stivalét:

23. E mnème si ün vitèl bin grass, massèlo, e fè ch' la cüsina a branda, ch'a j sia ün disnè e ün tratamènt da nosse;

24. Perchè sto mè fiöl l'era mort, e l'è torna a vive; s'era perdüsse, e l'ö tornàlo a trovè: e s'son bütasse a fàula.

25. Ma 'l fiöl pi vèj l'era an campagna; e vnènd vers cà, quand a n'è sjane vsin, l'à sentü ch'a s' sonava, e ch'a s' balava.

26. L'à ciamà ün di servitór, e a l'à interogàlo del perchè d'cla novità?

27. E chial-si j'à dije: Vost fratèl l'è vnü, e vost padre l'a fàit massè ün vitèl bin angrassà, perchè l'à ricüperàlo san e salv.

28. A ste parole-si l'è andàit an còlera, voria pi nén intrè 'nt' cà. Per lo, so padre surtièind chièl istèss a s'è fasse a preghèlo d' vorèi intrè.

29. Ma 'l fiöl rispondèndjeu j'à dije: Son tanti ani ch'i v' servo, e i' ö mai trasgredì ün di vostri órdin; e voi m'avi mai dàme ün cravót da fè ün ragosio con i mè amis.

30. Ma apena vnü sto vost fiöl, ch'a l'à divorà 'l fat sò cou d' fómne d' mala vita, i fè massè pr chièl ün vitèl bin angrassà.

31. Ma 'l padre a j'à dije: Mè car fiöl, ti t' ses sempre con mi, e tüt lo ch'a l'è mè, l'è tò.

32. Ma bsognava dè ün gran past, e fè n'argioisansa, perchè to fradèl lo cherdia mort, e l'ö tornàlo a vede viv; l'avia perdülo, e l'ö tornàlo a trovè.

N. N.

Digitized by Google

DIALETTO ASTIGIANO (*Piemontese*).

11. Ün òm l'avìa doi fiöi;

12. E 'l pü gióvo a l'à dit a sò pari: Pari, dème un pó la mia pari; e 'l pari a l'à divis le sostanse fra lor.

13. Da lì a pochi dì, essènà tütti radünà, 'l pü gióvo a l'è parti per ün pais lontàn, e là a l'à dissipà la sua part, vivènd lüsüriosaménl.

14. Dop che l'àvia pöi consümà tütt, ant cul pais a j'è vnije na gran fam, e chièl l'à comensà avèj d' bsògn;

15. E l'è andàt a stè per servitór a cà d'ün d' cul pais, dal qual l'è stat mandà an campagna an pastüra ai crin.

16. Chièl ai sercava d'empisse la pansa di giandr, ch'a mangiavo lor; ma gnün a j na dasia.

17. Anlora tornà ant se stess a l'à dit: Quanta gent d' servissi an cà d' mè pari abondo d' pan, e mi qui a mör d' la fam! . . .

18. Andrö dunque da mè pari, e a j dirö: Pari, mi già i' ö fat mal avanti al siél e avanti a voi;

19. Già mi son pü nén dégn che a m' ciami vost fiöl: fèmi com' ün di vosi servitór.

20. E ausàndsi a l'è andàt da sò pari. A l'era ancora lontàn, quand sò pari l'à vist, e pià da la compassión a j'è corrüje 'ncontra, l'à ambrassàlo antórn al col, e l'à basàlo.

21. E 'l fiöl a l'à dije: O pari, mi l' ö peccà contra 'l siél, e voi; già son pü nén dégn ch'a m' ciami vost fiöl.

22. E 'l pari dis ai servitór: Prèst, porté la vestimenta pü bela, e vestilo sübit: bütèj l'anèl ant'l dì, e le scarpe ant i pè;

23. Mdè prèst ün vidèl grass, e massèlo: mangióma, e dóma ün past;

24. Perchè cust mè fiöl a l'era mort, e l'è risüscità; l'era perì, e l'è stat trovà; e a s' son bütàse a mangiè.

25. El fiöl pü vèj a l'era an campagna; tornànd, e trovàndsi vsin a cà, a l'à senti la müsica;

26. E a l'à ciamà 'l perchè a 'n servitór?

27. Cost qui j'à dije: Tò fradèl a l'è tornà, e tò pari l'à fat massè ün vidèl, perchè a l'è tornà a cà san e salv.

28. Cust fiöl l'è andàt an còlra, e 'l voria nén entrè. Só pari anlora j'è vnüje 'ncontra, e lo pregava ch'à l'entrèisse.

29. E chièl a j à respondüje: Son tanti anl che mi a v' serv, e j ö mai disübbidivi; e voi a m'èi mai dàmi n'agnèl da mangiè con i mè amis;

30. E dop che cust vost fiöl che a l'à divorà la soa part con le done d' mónd, a l'è tornà, a j'èi massà ün grass vidèl.

31. Anlora 'l pari a j'à dije: Sent, mè fiöl, ti a t' sès sempre con mi, e tütt cos a mi posséd a l'è tò;

32. A bsognava però dè ün past, e stè allégher, perchè tò fradèl a l'era mort, e a l'è risüscità; l'era perdüssi, e l'avóma trovàlo.

N. N.

Digitized by Google

Dialetto di Fossano.

11. Ün òm a l'avìa dui fiöl;

12. E 'l pi gióvo a j'à dije: Pare, dème la mia part ch'a m' ven; e 'l pare a l'à fàit le part.

13. Qualch' dì dòp, a s'è andàsne 'nt' ün pais ben lontàn, e a j'è pa 'ndàje vàire, ch'a l'à fàit sauté tüt, abandonèndse a ogni sort d' piasi.

14. Ma quand'a l'à avü fàit prà nöt d' quant' a l'avìa, a j'è vnüje üna fam ant' cul pais, ch' fasia orùr, e chièl batia la grangia;

15. E s'è agiüstasse con ün proprietari d' cul pais, ch'a l'à mandàlo a la soa cassina a guarnè i crin.

16. E a l'avria vulsüsse empì la pansa d' cule giandr ch'a mangiavo i animài; ma j'era 'nsün ch'a j na déissa.

17. Ritornà 'nt sè stess a l'à dìt: Quanti srvitór ch' 'nt' cà d' mé pare a mangio tant ch'a s' lu lacco, e mi i mör d' fam!

18. Sü dünque, i 'ndarö da mé pare, e j dirö: Pare, i' ö pcà contra 'l siél e contra d' vu;

19. I son pi nén degn, ch' a m' dio vost fiöl; bütème 'n t' 'l nümer di vostri servitór.

20. Dit, fàit. E a l'era ancór bin lontàn, quand sö pare al l'à vist, e pià da lá compassión j'è curs 'ncontra, e a finia pi nén d' basèlo.

21. E 'l fiöl a j à dije: Pare, i' ö pcà contra 'l siél e contra d' vu; i son pi nén degn ch'a m' dio vost fiöl.

22. 'Nlora 'l pare a l'à ciamà i srvitór, e a j'à comandàje d' porlè sübit l'àbit ch'a l'avía prima, d' vstilo, d' bütèje l'anèl 'nt' i dì, e le scarpe 'nt' i pe;

23. 'Ndè 'nt' la stala, sogiüas 'l pare, piè ün di pi bei vitèl, massèlo, e ch'i stago alégher:

24. Prchè mé fiöl l'era mort, e l'é risüsità; a l'era pers, a i l'ö trovàlo: e a l'an bütà i pè sut la tàula.

25. 'Nt cul mentre 'l fiöl pi vèi ch' l'era 'n compagna, s' na turna a cà, e sènt ch'a s' sona, e sènt ch'a s' baia.

26. Inièroga ün di srvitór, cosa völ dì lu-li?

27. 'L srvitór a j rspónd: Vost frèl l'è turnà a cà, e vost pare völ stè alégher, prchè ch'a turna a essi si.

28. Sentü lo eh' l'era, a j è vnüje 'l fut, e a vutia pi nén entrè 'nt cà. Dunque 'l pare l'à dovü sürti chièl, e preghèlo ch'a intréisa.

29. Ma 'l fiö pi vèi a disia: O pare, a son tanti ani ch', i v' servo, e i' ö mai dsübidive 'nt niente: e voi m'éve mai dàime ün bero, pr stè 'n pòc allégr con i mé amis;

30. 'Ntant prchè ch' s' lurd, ch a l'à mangiàsse tüt a mal möd, a s'è turnàsne a cà, voi i fè massè 'l pi bei vitél.

31. Ma, 'l mé fiö, j à 'rspóst 'l pare, ti étü nén sempre con mi, e lo eh' l'è mè, èlo nén tüt tè?

32. Cust-si pöi a l'era mort, e a l'è risüsità; a l'era pers, e i l'ö truvàlo; vustü nén ch'i fassa ün po' d' festa?

Teòlogo Gio. Bosio.

Digitized by Google

DIALETTO DI CUNEO.

11. Ün òm a l'à avü doi fiöi;

12. E 'l pi giuvo d' custi a l'à dit al pare: Pare, dème la mia part, e chièl j'à dàje lo ch'a j tocava.

13. Passà quaic-dì, radünasse tüt, 'l fiöl pi giuva s'è partisne da cà pr d' pais lontàn, e a l'à mangià 'l fèit só ant' le ribote.

14. Quand l'a avü consümà tüt, j'è vnüje 'nt' cul pais na carestia, e chièl l'à comensà pati la fam;

15. E l'è andàsne, e s'è giüstàsse con 'n siladin, ch'a l'à mandàlo a sóa campagna a goernè i pors.

16. E l'avria vursüsse parè la fam con d'agian ch'i crin mangiavo, e pudìa gnanc' avèine.

17. Tornà 'nt sè stess, a l'à dit: Quante prsone d' servissi ant' la cà d' mè pare l'ân d' pan fin ch'a vöio, mentre ch' mi sì i möro d' fam!

18. Ah! i partirö, j'andrö da mè pare, e i dirö: Pare, mi l' ö manca contra 'l cel, e contra d' voi.

19. I son pi nén dégn d'essi clamà vost fiöl; plème, cum na vosta prsona d' servissi.

20. E aussàndse, s'è andàsne da sò pare; e mentre ch'a l'era 'ncù lontàn, sò pare l'à cunosülo, e j'à fàje compassión, e coréndje 'ncontra l'à ambrassàlo e basàlo.

21. E 'l fiöl j'à dije: Pare, mi l'ö manca contra 'l cel, e contra d' voi; mèrito pì nén d'essi clamà vost fiöl.

22. E 'l pare l'à dit al domèstic: Prest tirè fora 'l vestì pi bel, e bütèllo; dèje l'anèl ant 'l dì, e caussèlo dcò bin.

23. Pöi piè 'n vitèl bin grass e massèlo; vöi ch'i stago alégher;

24. Prchè sto fiöl l'era mort, e l'è arsüsslà; j'era pi nén, e l'è tornà: e a s'è fasse ün bon pasi, e s'è mangiasse.

25. 'L fiöl pi vèi l'era 'n campagna; tornànd a cà, quand l'è stàje vsin, a l'à senti 'l tapage;

26. E l'à clamà a 'n servitùr cosa ch'a l'era lò?

27. E chièl j'à dije: Vost frèl l'è tornà, e vost pare l'à fèit massè 'n bel vitèl grass, prchè ch' l'è tornà san e ardi.

28. Alora sto-si l'è 'ndèit an còlera, e vulia pi nén 'ntrè. Mu 'l pare l'è surti, e l'à comensà a preghèlo.

29. E l'àut l'à dit a sò pare: Mi l'è tanti agn ch'i v' servo sensa mai avèi mancà n' el, e j'éve mai dàme 'n cravòt da mangèmlo con i mè amis;

30. Mentre ch'a pena vnü stò vost fiöl ch'a l'à mangià tüt 'l fèit sò con d' bagasse, j' éve sübit fèit massè 'n vitèl grass.

31. E 'l pare j'à dije: O mé fiöl, ti t' ses sempre con mi, e lo ch'l'ö mi, l'è tò;

32. Ma bsognava bin tratè e fè festa, prchè sto tò frèl l'era mort, e l'è arsüssità; s'era prdüsse, e a l'è tornà.

Teòlogo GALLO Canònico.

Digitized by Google

DIALETTO DI CARAGLIO (Valle della Stura, prov. di Cuneo).

11. Ün òm l'avìa doi fiöi;

12. 'L pi giövo di doi l'à dit al pare: Pare, dème lo ch'a m' vèn d' mia part: e 'l pare l'à divis e j à dàje lo ch'a j toccava.

13. E da lì a quaic dì, bütà 'nsèm tütt 'l fàit sò, 'l fiöl pi giövo s' n' partisne pr ün pais lontàn, dov l'à fàit prà nèt d'tütt con vive da spensierà.

14. E dop d'avéi fogolià tütt, a j'è vnüje na gran carestìa 'n t' col pais, e chièl l'à comensà a patì d' fam.

15. E a s'è andasse a filè da 'n sgnór d' col pais, e cost-sì l'à mandàlo a soa campagna 'n pastüra ai crin.

16. E l'avìa vöja d''mpisse la pansa d'agiànd ch'a mangiavo i porc: e gnün a j n' dasia.

17. Ma tornà 'o t' chièl, a l'à dit: Quanti salarià a cà d' mé pare a l'àn d' pan 'n fin ch'a völo, e mi i son sì ch'i möiro d' fam!

18. I m' ausrö e i andrö da mé pare, e i dirö: Pare, i ö fàit mal contra 'l cél e contra vue;

19. Son pì nén dégn d'essi ciamà vostr' fiöl: tnime pr ün di vostri servitór.

20. E aussàndse l'é andàit da só pare, e mentre l'era ancór lontàn, só pare l'à vist, e j'à fàje compassión, e corrèudje 'n contra s'è campàssje al col e l'à basàlo.

21. E 'l fiöl j'à dije: Pare, i ài mancà contr' 'l cel e contra vue; son pì nén dégn d'essi ciamà vostr' fiöl.

22. Ma 'l pare l'à dit al só servitór: Portè fitlo 'l pì bel vestì, e butèjlo adòs, e butèji l'anèl 'n t' li dé e le scarpe 'n t'i pè.

23. E menè 'l vilèt gras e massèlo; e mangeróma e staróma alégher;

24. Pèrché cost mé fiöl l'era mort e a j'é risüssità; l'era pers, e s'è truvasse: e l'àn comensà a fè allegria.

25. Ma 'l fiöl pì vèj era 'n campagna: e tornàndne, e avsinàndse a cà l'à senti la müsica e 'l bal.

26. E l'à ciamà a ün di servilór, e l'a interogàlo cosa füssa lò?

27. E 'l servitór j'à rispòst: Vostr' frèl l'è torná, e vostr' pare l'à massà ün vilèt gras, perché ch'a l'à tornàlo riavèi san e salv.

28. E chièl l'é andàit 'n còllera e volìa nin antrè. Ma 'l pare sortièndd' fora s'è bütasse a preghèlo.

29. Ma chièl 'n risposta l'à dit a só pare: béiché 'n poc; a l'é tant' ün pes ch'i v' servo, e i' ài mai mancà al vostr comànd: e m'avé mai dème ün cravót, perch' m' lo godéisa con i mè amis.

30. Ma da pöi ch' l'è vnü sto vostr fiöl ch'à s'è mangiàsse 'l fàit sò con le fomne d' mond, l'avé massà pr chièl ün vilèt gras.

31. Ma 'l pare j'á dije: Fiöl, ti sös sempre con mi, e lo ch'a l'è mè, l'è tó.

32. Ma pöi bsognava ben stè alégher e mangiè ben, perché cost to frèl l'era mort, e a l' è risüssità; l'era perdü, e s'è tornàsse truvé.

Prof. D. CANTÙ e D. ISOARDI.

Digitized by Google

DIALETTO DI TORRE (Valdese).

11. Ün òm avia dūi fil;

12. E lu pi giuvu dì a sò pare: Pare, dùne-me la part de bén che me vén; e a li à partagià sōi bén.

13. E ün poc aprō, quant lu fil pi giuvu à agū tüt rabasià, a se n'è anà fora ent'ün pais lōgn; e làì a l'à dessipà sò bén en vivàntent'la desbàucia.

14. E aprō ch'a l'à agū tüt despendū, üna gran famina è vengüa ente quel pais làì; e a l'è aresià cun rèn dar tüt.

15. Alura a se n'è anà, e a s'é būtià à patrùn cun ün dì abitànt d'aquél pais, che l'à mandà ent sōi pussèss per gardà li pōrc.

16. E a desirava de rassasàsse de le faye che li pōrc magliàven; ma gnün gliene dunava pa.

17. Manamàn com'a l'è arvegnü a se istèss, a l'à dit: Che de manuàl a j è a la cà de mé pare, ch'àn de pan fin ch'i vülen, e mi mōru de fam!

18. Me léverèi, e me ne vau pōi da mé pare, e li diu pōi: Pare, ài pecà cuntra lo siél e cuntra tü;

19. E siu pa mal dégn d'èsse demandà to fil; tratte-me com'ün de tōi manuàl.

20. A s'è duncra levà, e a l'é vengü da sò pare; e mentre ch'a l'èra anca lōgn, sò pare l'à vist, e a l'è istà tucà de cumpassiùn, e curànd a él, a s'è tapà a so cèl e l'à basà.

21. Ma lu fil li à dit: Pare, ài pecà cuntra lu siél e devent tü; e siu pa dégn che tü me die to fil.

22. E lu pare dì à sōi servitù: Purtà la pi bella vistimenta, e büttàglie-la; büttà-li ün anèl ar dé, e de scarpe ai pé;

23. E menà-me si lu vèl grass, e massà-lu, e istéma allégre en mingiànt-lu;

24. Perchè mè fil ch'u viè-si, era mort, mà a l'é arsüscità; a l'éra perdü, ma a l'è artruvà. E i se sun büttà allégraurént a mingià e béure.

25. Manamàn lu fil pi vegl era ai ciàmp; e com'a se n'en turnava e ch'a l'appruciava de la cà, a l'à udü la müsica e lu bal.

26. E a l'à demandà ün di servitù, e j à spià sò che l'era?

27. E que' servitù gli dì: Tò fràire è vengü, e tò pare à massà lu vèl grass, perchè ch'a l'à turnà truvà san e sarv.

28. Ma a s'é büttà en cùlera, e a l'à pa vurgü intrà; e so pare ch'é pōi surti lu prlava d'intrà.

29. Ma a l'à respondü, e dit a sò pare: Bücà, la j è tanti ànn che te servu, e giamài ài desubeì a tōi ùrdine, e püra tü m'às giamài dunà ün ciabri per istà allégre ensèm a méi amis;

30. Ma quant quest-si, to fil, ch'à mingià tò bén cun de done de cattiva vita, è vengü, tü li às massà lu vèl grass.

31. E lu pare gli dì: Mé car fil, tü sie sampre ensèm a mi, e tüi mei bén sun tōi.

32. Vantava bén istà allégre e arlegrasse, perchè che quest-si, to fràire, èra mort, e a l'é arsüscità; a l'éra perdü, e a s'é artruvà.

PIETRO BERT, ministro valdese.

Digitized by Google

Dialetto di Lanzo.

11. An sert'om a l'ava doi fi;

12. E 'l pi giùvu d'chili a j'à dit al pare: Pare, dème la porzión d' la roba ch'a m' vin; e chiàl a j à spartie la roba.

13. E da lì a càic dì, 'l fi pi giùvu, baronà tūt, giràndo, a l'è andàit ant ūn pais logn logn, e là a l'à sgheirà tūt 'l fatt sò, mnànd ma vita da desbànč.

14. E dop che chiàl a l'à mingià tūt, ant eal pais-là a j è vnūje 'na gran car'stia, e chiàl a l'à comensà avéi bsògn d' tūt.

15. E a l'è andàit, e a s'è arcomandà a 'n s'gnór d'.cal pais-là. Cal s'gnór a l'à mandàlo a'na sua grangia a largbè i pors.

16. E a j tocava mingià l'agiàn ch'a mingiavo li stessi pors, perchè là gnūn a j na dava.

17. Artornànd pōi an sè, a s'è dit trà chiàl: Quanti srvitór a cà d' mè pare a l'àn da mingià fin ch'a vōlan, e mi pōi si i mōiro d' fam!

18. I sautrō sū, andrō da mè pare, e j dirō: Pare, l'ài pcà contra 'l siél e an faccia a voi;

19. Già i son pì nin degn d' ciamàme vost fi; fè con mi, com farisee con ūn di vost srvitór.

20. E ausàndse, a vin da so pare; e com chiàt pōi a l'era ancàu assè logn, sò pare a l'à vist; la compassión a l'à piàlo, e corrèndje ancontra a j à saulàje al col, e a l'à basàlo.

21. E'l fiōl a j à dit: Pare, i ai pcà contra 'l siél e an faccia a voi; già i son pi nin dégn d' ciamàme vost fi.

22. 'L pare a j'à pōi dit a i sò srvitór: Portè prest 'l pi bèl visti, būtèllo; būtèje n'aaél ant'i dì, e d' scarpe al pè.

23. Andè a piè 'l veilàt pi bel; massèlo, i mingirúma, starùma alégher;

24. Perché cost mè fi a l'era mort, e a l'è arsüscità; l'avia perdū, i l'ài trovà. E a s' sun bütàsse a fè ribòta.

25. Sò fi pì vèi a l'era pōi ant 'l camp, e cum' a l'è vnū, e a s'è auvsinàsce a cà, a l'à sentì a cantà e a sonà.

26. E a l'à ciamà a ūn di sò srvitór, e a l'à anterogà cos füss tūt so-si?

27. Cost-si a j dis: Tò frèl a l'è vnū, e tò pare a l'à massà 'l pi bel veilàt, prchè a l'è tornà a cà san.

28. A j'è saulàj 'l fut, volè pì nin antrà an cà; a j è surtie dunc 'l pare, e a l'à ciamà.

29. Ma chiàl r'spondèndje a j'à dit al pare: Eco, da tanti agn mi i v' servu, i è mai nin dsübidì a 'n vost comànd, i m'èi mai dàit ūn cravót p'r ch'i féissa na ribota con i mè amis.

30. Ma dop che cost vost fi, ch'a l'à sgheirà tūt 'l fàit sò con d' le strassone, a l'è vnū, j'éve massàje 'l veilàt pi bel.

31. E chiàl a j'à dije: Fi, ti i t' sès sempre con mi, e tūt a l'è tò.

32. A cuvnèt dunc stà alégher, fà d'argiuvissanse, prché cost tò frèl a l'era mort, a l'è arsüscità; a l'ora spèrs, a s'è trovà.

N. N.

Digitized by Google

11. Un òm a l'avia dui fi;

12. 'L pi cit a l'à dit a sò pare: Pare, dàme la part d'i beni eh' a m' vèn. E chièl a l'a fàt le due part.

13. D' lì a quarch' dì, 'l fi pi cit dop avèi 'mbarunà 'l fàt sò a l'é 'ndàt 'n t' ün pais da lons da lons, e a l'à sghàra tüt 'n t' le desbàucle.

14. E dop ch'a l'à avü tüt cunsümà a j' é stàt 'nt cul pais na gran carestia, e chièl l'à comensà a mancàr 'd sò bsògn.

15. E a l'é 'ndàt, e a s'é ficà a cà d 'n sgnùr d' cul pais, ch' al l'à mandà a na sua grangia a guernàr i pors.

16. E a vuìa 'mpisse la pansa d' l'agiànt ch'a mingiàven i pors; e a i era gnün ch'a i n'en déissa.

17. Ma arvgnü 'nt chièl, a j'à dit: Quenti lavuràntacà d' mè pare ch'à l'àn dl pan fin ch'a vùlen, e mi si mòru d' fam!

18. E 'm levrò, e andrò da mè pare e j dirò: Pare, i'ò pcà contra Nosgnùr e contra d'ui;

19. I m' mèritu gnanc pü d'èssir ciamà vost fi; traiènme cum'ün d' i vòst servitùr..

20. A s'è aussà, e a l'é 'ndàt da sò pare. E 'ntraménter ch'a l'era 'ncùr da luns, sò pare al l'à vist, a j'à avü cumpassiùn, a j' è 'ndàt 'ncuntra, e al l'à 'mbrassà e basà.

21. E 'l fi a j'à dit: Pare, mi i' ò pcà contra Nosgnùr e contra d'ui; i m' mèritu pì nin ch'i m' ciami vost fi.

22. E 'l pare a j'à dit al sue servitùr: Dàje vilu 'l vsti pi bel, bütàje l'anèl al dl, e caussàje le scarpe.

23. Mnè 'l vèl 'l pì grass; massàlo, e ch'i mingièn, e ch'i stasèn alégher;

24. Prché cust mè fi a l'era mort, e a l'è arsüscità; a l'era prdü, e a s'è truvà. E a l'àn comensà a stàr alégher.

25. 'L fi pì vèl a l'era 'n campagna; e 'n turnànd, 'ntraménter ch'a s'avsinava a cà, a l'à senti sunàr e balàr.

26. E a l'à mandà ün di servitùr, e a j'à ciamà che ch'a l'era su lì?

27. 'L servitùr a j'à respondü: A j'é turnà vgnì vost fradèl; e vost pare a l'à massà 'n vèl grass, prché ch'a l'è vgnü san.

28. E a chièl a j'é vgnü 'l fut, e a vuìa nin 'nfràr. Adùnc 'l pare a l'é sorti fur, e a l'à cumensà piàtu a le bonne.

29. Ma chièl a j à respondü, e dit a sò pare: A l'é già tenti agn, che mi i v' servu: i ò sempr fàt su ch'i m'ài cumandà, e ui m'ài mai dàt 'n cravòt ch' i m' 'l füss mingià cum i mà cumpàgn.

30. Ma a péina vgnù cust vost fi, ch'a l'à mingià 'l fàt sò cun d' le tartüse, j'ài massà pr chièl 'l vèl grass.

31. Ma 'l pare a j'à dit: Mè car fi, ti t'è sempr cun mi, e tüt son ch'i ò mi, a l'è dcò tò.

32. Ma a l'era giüst d' stàr alégher, e d' far festa, prché cust tò fradèl a l'era mort, e a l'è arsüscità; a s'era prdü, e a s'é giamèi truvà.

Avv. Claudio Chiesa.

Digitized by Google

DIALETTO DI LIMONE.

11. Ün ommi l'avìa dui fič;

12. Lu pi zuvi da chesti gl à diz al pàiri: Pàiri, dónama la part ch' la m' van; e lo pàiri gi à donà la sua milà.

13. Da si a pochi zurn lo fič s'è faz lo siu fagòt, s' n'è parli dalla casa d' son pàiri, e s' n'è anà ant ün pais ban da löin, e asi l'à faz anàr tüt gi sav mnànd üna vita dazzàn.

14. E dop d'avér consümà tut lo ch' l'avìa, ecco ch' la g'è arrübà üna gran zarestìa, e l'à comansà a patìr la fam.

15. E sei s' n'è anà, e ar s'è arcomandà a ün sgniuri da cal pais, ch'ar lu pranghessa al siu servissi; e chest issi l'à mandà ant la sua cascina a gardàr d' purchi.

16. E sto fič l'avìa tanta fam, ch'ar volìa ampirsa la trippa con gi agglànt ch' manzavu gi purc, e nisciün d'na dunava.

17. Allura l'è rientrà an se slèss, e l'à diz: Canti servitùr ant' la casa d'on pàiri i gi àn da manzàr fin al col, e mi issi gargin la lüna, e muru d' fam!

18. Ah! vöi luvarma d'issi, e anàr a la casa d'on pàiri, e a gi dirài: Pàiri, mi ài peccà contra lu sel e dnans al vöstri öc:

19. Mi sai pü nin dagn d'essri ciamà lu vós fič; ma accettàma ancàra come ün di vostri servitùr.

20. Sicchè ar s'è aussà, e ar s'è ancamminà a la casa d' son pàiri: e mentre ch' l'era ancàr da löin, lu siu pàiri l'à vist, la compassión l'à pras, ar g'è curs all'incontri, ar s'è campà al col, e ar l'à baizà.

21. E lo fič ar gi à diz: Pàiri, mi ài peccà contra lu sel e dnaus ai vöstri öc: mi sai pü nin dagn d'essri ciamà lu vos fič.

22. Lo pàiri allura l'à diz a gi sai servitùr: Priest, bütlà fora la vesta pi bela, la pi badiula ch' la gi à an l' la gardaroba, e vestèlu si ban da festa: bütàgi d' chiò l'anèl an t'al dà, e gi zusser nav ant' i pè.

23. E mnà issì lu vàil pi grass, e ammassàlu, e manzàn, e stan allegri;

24. Perchè chest miu fič l'era mori, e l'è risciüscità; l'era perdü, e ar s'è trubà: e i gi àn comansà a far festa e a star allegri.

25. Jura lo fič pi vèč s' trubava a la campagna: e mentre ch'ar vnìa dal zabòt, e ch'ar s'avsinava alla casa, ar sant ch'asi dins la s' sonava e la s' ballava.

26. Ar clama ün di servitùr, e ar gi di: Cosa gi àia d' nav?

27. E achést' issi gi rispónd: Devi sabér, ch' lu tiu frài l'è vangü, e lon pàiri l'à ammassà lu vàil pi bel ch' l'avìa, perchè l'à agü la fortüna d' vàirl ancàr lu siu fič san e salv.

28. E sel-issi l'è montà sla müla matta, e volìa pü antràr an casa, e ar fasìa lu sudà; lu pàiri allura l'è nisci d' fora, l'à comansà a parlu alli bonai e a far nin paràč.

29. Ma chest' issi gi rispónd a son pàiri: Eh! mi la gi à za tanti an ch'a vu sarvu, e ài mai trasgredi ün bot lo ch' m'avé comandà, e vu m'avé mai donà ün tzabrin da manzàr ansemo a gi mai amiš;

30. Ma appana ch' la ghè vangü chest vostri fič, ch' l'à plà lu faz siu con li bruttai vessai d' frammài, dar momànt avé faz scanàr lu vàil pi bon ch' la gi avìa ant' la stala.

31. Lu pàiri allura gi à diz: Fič, tü ses sampri con mi: e d'lo ch' mi ài, ses padrón tü l'istèss come mi;

32. Ura l'era pi che züst d' manzàr e d' star allegri, perchè chest frài tiu l'era mort, e l'è risciüscità; l'era perdü, e ar s'è trubà. N. N.

Digitized by Google

DIALETTO DI VALDIERI (Valle di Gesso, prov. di Cuneo).

11. N' òme a l'avìa dui fi;

12. Lo pü giòve à dit a son père: Pà, donème la mia part d'arditià, ch' a m' vèn; son père j'à donà lo ch' i partocciava.

13. Dontrai giorn' appress, rabajà tut asciò ch'a l'avìa, a s' n'è parti, e al s' n'è anà 'nt pais da lögn, e achì a l'à flimbà lo fèt sẽ con d' femnes d' mond.

14. Dop d'avér barbà tut, j'è vengü 'n t' achèl paés na gran clarestia, e chièl l'à cmensà avàire d' fam dl diào.

15. A l'a sercà s' càich particulàr volia pèrlo da famì; al n'à truvà ün ch' l'à mandà al tàit a gardàr i puerc.

16. E chièl orria vorgü empirse la tripa di ghiànd ch'i puerc mengiàvon, e d'gün i n'én donava vita.

17. A l'à passà 'n pau d' temp 'n la cia miseria; maramàn 'n giorn al s'è büttà a pensàr 'ntra d' chièl, e a l'à dit: canti servitùr 'nt la casa d' mè père mànglon a sciànca tripa, e mi isi sai costrèt a crepàr d' fam!

18. Vai 'lvarme d' isì, e tornàr da mè père, e vai dirje: Pà chie, è mancà contra 'l siél, e contra d' vos;

19. No sai pita dégn d'èsser sonà vostre fi: contentèo d' tnirme pr' ün di vostre servitùr.

20. Dit isò, al s'è fèt còr, e al s' n'è parti, e a l'è vengü da son père. A l'era 'ncàr da lögn ch' son père l'à vist: 'n tal vàirlo la cumpassión l'à pres, j'è corrogü 'ncontra, j's'è campà al col, l'à 'mbrassà, e ar l'à baisà.

21. Lo fi j'à dit: Pà chie, è mancà contra 'l siél, e contra d' vos; a mes mèrito pita d'èsser tengü pr vostre fi.

22. Lo père è virà al servitùr: trotè gari a pèrje na bela vestimenta, vistèlo; bütèje l'anèl 'n t'i dé, e ciossèlo.

23. Anè 'nt' le stabi, scernè lo vàil pü grass, massèlo, ch' vai ch' istén alégre, e ch' fadén 'n bon past;

24. Baichè isi sto mè fi era mòart, e a l'è arsüscità; l'avìo prdü, e l'è turnà trovà. Dit fèt, i s' son büttà a far arbòire.

25. Lo fi pü vèj alora era 'n campagna. Accostàndse a casa, a l'à senti a ciantàr e müsichiàr.

26. A l'à sonà 'n servitór, e a gl'à splà, eh' volia dir sto tapage?

27. L'autre j à respondü: Lo vostre frère è arribà; lo vostre père tanta giüe ch'a l'à agü d' vàirlo ch'al s' n'era tornà, à fèt mazzàr lo pü bel vièl.

28. An t'el sentir na cosa paréja, la rabia l'à prés, e al volìa pita 'ntràr in casa a maniara d'güna. Lo père sapü isò, è naisi d' fora, l'à pres al bones.

29. Ma lo fi j'à respondü: Mi da tanti ann ch'a vu servo, e vo sai sempre stà a comànt 'n tut, m'avéo che dit na vira, te vè, prente 'n ciabrì, ve' 'n pò far na ribòta con i tai compagnón?

30. E ura pena arribà sto carògn d' mé frère, ch'à soffià tut lo fèt sò con 'l bagandres, avé fèt sübit massàr lo pü bel manzòt.

31. Lo père j'à respondü: Ab! mè car fi, paziele, nosautri sén sempre stà insèm, tra nosàutri düi j'è mai stà nént d' parti.

32. Ma l'era ben di giüst d' far n'argioissansa a te frère ch' s' pensàjen ch'al fòss mùart, e a l'è 'ncàr vio; ch' l'avièn prdü, e ch' ura l'avén trnvà.

D. GIO. PIETRO BORELLI Parroco

Digitized by Google

Dialetto di Vinadio.

11. En òme avia dui enfàn;

12. E lo pü giove d'achili à dič a son pàire: Pàire, donàme la part de ben che me tuòccio, e lo pàire lor o à parti.

13. En pau de temp après, cant agü lo che li venìa, lo pü giove enfàn es partì, e es anà via lùagn, e à mangià tüt lo che avia ensemo las ciòrnias.

14. Cant agü tüt mangià, es vengü üna gran clarestia an achèl pais, e el à prinsipià e sospiràr.

15. Après s'es affità embo ün d'achél pais, e achést lo à mandà a su cassina a gardàr li puerc.

16. E per se levàr la fam mangiava d'agbiàntes, perchè degün li donava rèn da mangiàr.

17. Prés d' achesta miseria s'ès dič dan'él: Canti servilór à mon pàire a maisón, che màngian tan de pan, e mi aissi crepo de fam!

18. Ai pensà de m'en tornàr embo mon pàire, e li dirèi: Pàire, mi ài peccià cuontro lo siél e cuontro vos;

19. Mi n'en mèrito püs, che vos m' a fasé do pàire; ma tut'ün mi siau vostre enfàn, fasème, como mi fosso en vostre servilór.

20. E s'encamina vers la maisón de son pàire: era encora de lùagn de maisón, son pàire l'à vist venir, e agü compassión de son enfàn, l'is anà encontra, l'à embrassà e l'à bejsà.

21. Allora l'enfàn à dič al pàire: Pàire, mi ài peccià cuontro lo siél e cuoutro vos; mi n'siau püs degn d'èsser clamà vostre enfàn; mà prenème per vostre servilór.

22. Allora lo pàire à dič ai siu servilór: Anà gherì al ciambru prendre lo pü bel vesti, e vestilo; bütàli ün anél al dé, e ciaussàlo;

23. E anà prèner lo pü bel vèal ch'es al teč, tüàlo, che lo mangén e stém allégres;

24. Perchè mon enfàn pensavo che foghés mòart, es vengü; l'aviam perdü e l'avèm trobà. E àn prinsipià a stàr allégres con mangiàr e béure.

25. L'enfàn pü viél che era en campagna, es vengü a maisón; e cant es agü procce, à auvì de sons de müsico e de danso.

26. Clamò donco ün de sus servilórs, e li demandò, ch'ere lo d'acchi?

27. E achili gli à dič: Es vengü vostre fràire, e vostre pàire fa lüàr lo pü bel vèal, perché l'o à trobà san.

28. Allora lo fot l'à prés, e n'en voliа ren entràr a maisón. Son pàire donco es sortì, e lo à prés a los buònos perché entrèss.

29. Ma jél à respondü a son pàire: Como, mi j'à tanti ann che vos siérvo, e i ài sempre fà lo che m'avé comandà, e m'avé mai donà en ciabrì che mangiesso, e stesso allégre embo li miàu amic.

30. E irò ch'es tornà vostre enfàn, ch'à mangià tot son ben embo las ciórnias, li avé tüà lo pü bel vèal che avià.

31. Allora lo pàire li à dič: Mon enfàn, tü sias sempre embo mi, e tüt lo che mi ài es tiàu.

32. Ma cialio mangiàr, béure e stàr allégre, perché ton fràire, achél ch'ero mùart, es tornà viàure; ero perdü, e s'es tornà trobàr.

N. N.

Digitized by Google

DIALETTO DI CASTELMAGNO (Valle di Grana, prov. di Cuneo).

11. Ün òme avia düi figl:

12. E lu pü giòve da chisti à dič a sun pàire: Pàire, dùneme la part dia roba ch' me loca. E el à fač tra lur les part dles sostanses.

13. E passà carche giùrn, büllà tut ensèm, lu figl pü pičòt se n'è anà en te d' pais lògn, e isì a l'à consümà tut lu fač sio en d' porcheries.

14. E cant a l'à gü finì tutes les coses, gli es sagli na gran carestìo en t' achél pais, e él à cumensà a patir lu fum.

15. En t' achést mentre gli es vengü en t' la testa d'anàr trubàr ün sitadìn d' achél pais, ch'a l'à mandà a gardàr i puerc.

16. E a l'avia vöglia d'empirse la tripa dles giandes che mingiàven i puerc, e degün gnen donava.

17. Ma 'ntràndse en t'él stess a l'à dič: Canti servitù en t' la casa de mio pàire san nén ch' far d'l pan, e mi muèro d' fam isì!

18. Vi àusàrme, e anàr da mio pàire, e dirgli: Pàire, mi ài offendü Iddio e vu;

19. Sio nén dégn d'èsse ciamà vostre figl; tratème mac cum'ün di vostre servitùr.

20. E àusàndse a l'es anà de sun pàire. Essènd encara da lùegn, sun pàire l'à vist, e piglià da la cumpassión e gli es anà 'ncontra, e enbrassàndlu al col, l'à bisà.

21. E lu figl gli à dič: Pàire, mi ài mancà contra Nosgnùr, e vu: mi mèrilo püs d'èsse ciamà vostre figl.

22. Lu pàire, dsmentiànd lut, dis al servitùr: Portè sübit isì la pü bela vesta, e vestièlo; büttègli l'anèl al dè, e ciossèlu';

23. Pö menème ün vèl ben gras, e amassèlu: vi ch' lu mangèn, e ch' stén alégre;

24. Prchè achést mio figl era morle, e a l'es risüscità; al s'era prdü, e al s'es turnà trubàr. E a l'àn cumensà mingiàr e béure.

25. S'è dà lu cas, ch' lu prim figl era anà vélre la campagna; en t'él rilùrn avsinàndse a casa, a l'à senti sünàr e balàr.

26. Ciama ün di servitùr, e lu intèroga ch' vol dir asò?

27. Lu servitùr a j rspónd: Es turnà tio fràire, e tun pàire à fač amassàr ün vèl gras, prchè a l'à turnà averlo san e salvu.

28. Sentènd iso, pién d' rabbio vulia püs entràr ent casa. Lu pàire sai de fora, e lu prega a nén dunarglie achél dgust;

29. Ma él a j rspónd, e i dis: Son già tanti agn ch' mi vu servo, ch' vu faud d' pianta a cumànd, e vu sie mai stà bon a donarme ün ciabri, prtànt ch' stess' alégre con i mè amis.

30. Ma dop ch'es vengü acheste vostre figl, ch'à divorà tut lu sio ben cun de fremes porches, avé amassà pr él ün vèl gras.

31. Ma sun pàire gli piglià la parola, e j dis: Figl, tü ses sempre ensèm a me, e tut asò ch'ài, es tio.

32. Era duncre giüst d' far ün gran disnàr, e d' stàr alégro, prchè achést tio fràire a l'era mort, e a l'es risüscità; a l'era prdü, e a l'es trubà.

D. LORENZO FALCO, Parroco.

Digitized by Google

DIALETTO DI ELVA (Valle di Macra).

11. Ün òme avìa dui fj;

12. Lo menùr di dui à dič a son pàire: Pàire, donàme la part d'i bèni ch' appartén a mi. E lo pàire j'à partì.

13. E gàire après lo fì, pü giòve, dop d'avér cüj tut-aré soa ròba, se n'ès n' anà ant' ün pais bén da lùegn. Ed arübà ellài, na des bàucia après a n'àuta, a l'à mingià tan ch' al n'à agü.

14. E consümà ch' a l'à agü tut, e ch' al s'ès trubà manc püs abu la puncia de n' agüja, ès vengüa na gran ciarestia an aquél pais, e al s'ès trubà cugì d' anàr crént.

15. E al ès anà sercasse en patrón, e s'ès affità abu en sittadin d' aquél pais. E lo patrón l'à mandà à la soa campagna a gardàr i puerc e menàje en pastüra.

16. E a l'éra giünč a na mira de miséria, ch'a l'avia vuèja d' empisse de j' istèss agiànt che mingiàvon i puerc, ma l'avia degün ch' j n' en donèss.

17. Turnànt alora en si stèss a l'à dič: Quanti servitùr a la casa de mon pàire àn de pan mai ch' i vólon, e mi eissì muèro de fam!

18. Es tut dič, clàl ch'a me gare d' eissì, e ch' ane a casa de mon pàire, e vüi dìje: Pàire, mi ài fač mal contra lo sél e contra vus:

19. Sio pa püs degn d' ésse nominà voste fì, trattàme püra mac cmà ün di vostì servitùr.

20. E ausàndse dal culp l'ès turnà al sio pàire; e ant' el mentre ch' a l'era encára da lùegn, son pàire l'à vist, e s'ès sentü pià da la compassión, e s'ès bütlà à corre pr' anàje encontra, e l'à ambrassá strénč al còl, e l'à beisà.

21. E lo fì j'a dič: Papà, mi ài fač mal contra lo sél e contra vu: mo véo da mi, ch'a mérito pa püs d'ésse arconeissü pr vost fì.

22. Ma lo pàire à dič à si servitùr: Gavà fit dal coffe la vesta pü bella, e avviassàlo: e bütlàje l'anèl al dé, e ciaussàleo bén.

23. E pé anà piàr lo vèl pü grass e amassàlo: e fassén tücci festa, mingén e stén allégre;

24. Perchè achést mon fì l'era mort e a l'ès arsüssilà; al s'era perdü, e al s'ès turnàlo véire; e i se son bütlà a star allégre.

25. E ant' aquela lo fì pü viéj éra en campagna, e ant' l'artirásse quant' a l'es stà dapé casa, a l'à sentü sonàr e ballàr:

26. E al à sonà ün di servitùr pr enformàsse de lo che l'avia de nòu, e che vulion dir tantes serenàdes?

27. E lo servitùr j' à rispòst: Tio fràire ès vengü, e ton pàire à amassà ün vèl grass pr la contentessa ch' al à pruvà ant' el véirlo san e salv.

28. Sentènt lo motiv de la festa a l'ès sautà en còllera, e vulia rén entràr. Lo pàire dóncre es saì de fóra, e s'ès bütlà a piàlo à les bones e pregàlo.

29. Ma elle à rispòst e dič a sio pàire: Belcà en pau, l'à giò tanti àn che mi vu sièrvu, e ài mai leissà de fár la pü peciòta còsa che vus àje piasü de comandàme, e vu sié mai stà aquél de régalàme en bót en ciabrì da pulér fár na merénda d'allégria abu i amis.

30. Ma aùra dop ch'ès vengü achést vost fì, ch'à sgheirà tut en compagnia de frèmes de cattiva vita, vus avé fit amassà pr elle en vèl grass.

31. Ma lo pàire j'à dič: Mon car fì, tü sies sempre abu mì, e tut asò ch'ès mio es tio.

32. Ma l'éra giüst de stàr allégre e far festa a la venüa de ton fràire, perchè elle éra mort, e al ès arsüssità; al s'éra perdü, e al s'ès turnàlo véire.

Canònico GARNERI.

Digitized by Google

DIALETTO DI ACCEGLIO (Valle di Macra).

11. N'omme avìa dui effànt;

12. E lo pü giòve à dič al pàire: Pàire, donàme ma part d'eredità, e elle j'à donà son tòc.

13. E carche giórn apprèss l'effànt giòve, fač sü bagòt, es partì de son pais, se n'ès anà en t'ün pais da lùegn, e achi l'à fač anàr tot cant ch'a l'avìa fasènd la librogna.

14. Dop ch'a l'à agü sgheirà tot, ès vengü en l'nchél pais na grossa ciarestia, e elle patia lo fame.

15. E elle es anà, e s'è affittà bo'n signór de chél pais, che l'à mandà gardàr i puerc a sa cassina.

16. E l'avìa giàj d'empisse la pansa almènc d'agghiànt, che mingiàvon i crin; ma degün j ne donava.

17. Ma entrà ent'elle steṣs disìa: Ah! canti servitór alla meisón de mon pàire màngion a catre ganàxos, e jò issì muèro de fame!

18. Jò me levarèi d'issi, e tornànd a mon pàire j direi: Pàire, jò ai offés nos ségnór, jò ài offés vos!

19. Jò siòn pü rén degn del nome d'effànt; ma fasè almènc bo jò, comà bo i servitór.

20. E s'ès aussà, e s'ès encaminà vers son pàire; era 'nca da lùegn, e son pàire l'à vist, e plà da compassión, j ès cors encontra, j ès sautà al còl, l'à beisà.

21. E l'effànt j à dič: Pàire, jò ài mancà contra del sél, e contra vos; jò siòn pü ren dégn d'esse ciamà vostr' effànt.

22. Ma el pàire à dič al servitór: Fit, fit, portà-je la vesto pü bella, e büttàje la virro al dé, donàje de ciàussos, e de ciàussiers.

23. E anà scerre en vèl, che sia ben gras, massàlo perché lo mingén, e stén allégre.

24. Perché achést effànt ero mort e aùro ès ressüscità; ero perdü, e aùro s'ès trobà; e se son bütta mingiàr e béorre.

25. Ma l'effànt pü viéj ero anà en campagno, e tornànd, coso ès stà da vesin d' meisón, à sentü chesto müsico, chesto allegrìo.

26. A sonà 'n servitór, e j à dmandà che l'avìa?

27. El servitór j à dič: Vostr fràire s'ès ertirà, e vostr pàire à fač amassàr ün bel vèl gras, per avér torna vist son effànt san e lest.

28. E elle ès sautà 'n bestia, e a degün conte volìa entràr; doncra ès sai son pàire a pregallo che venghèss.

29. Ma elle en resposta à dič al pàire: Beicca canti ann che jò vos fau lo servitór, jò sempre vos ài übbidi, e vos m'avé gnanca donà en ciabrì per star allegre e far na ribotta bo i mi amis.

30. Ma aura che ès vengü achést vostr effànt, che à sgheirà lo ch'a l'avìa bo suos ciorgnassos, pr' elle avé fit amassà en bel vèl.

31. Ma el pàire j à dič: Tü siès sempre stà bo jò; asò ch'ero mio, era tio.

32. Ma aùro ciaria ben che fasèsson en past, e se rallegrésson, perché ton fràire ero mort, e aùro ès ressüscità; ero perdü, e aùro s'ès trobà.

DAO PIETRO, Prevosto.

Digitized by Google

Dialetto di San Peyre (Valle di Varàita).

11. Ün pàire avia dui fi;

12. Lo più giove de costi à dič al pàire: Pàire, donàme la part dei ben che me vien: e il pàire à fač a tor la división dei ben.

13. Da chi a do'n très giorn lo prü giovo à radornà tut, es aná far viage da lùein pais, ove à dissipà le sies ben, menànd üna maria vita.

14. Quand à agü consümà tut, es vengü èn t'achél pais üna forta carestia, e s'es comensà a trobàr en le la povertà;

15. Es anà donque affittarse bo ün dei sittadin de chél pais, el qual l'à mandà en le sua villa en pastüra ai puere.

16. E lai el avria volgü empisse la pansa dei aghiànd ch'i puere mengiàvon; ma degün i n'en donava.

17. Tornà finalmént en t'el à dič: Canti servitór en casa de mio pàire màngion ben, e mi si muèro de fame!

18. Me leverèi, e anarèi da mio pàire, e j dirèi: Pàire, ó peccà contra lo sél e contra vo;

19. Sio pa püs degn d'esse demandà vostre fi: fasséme qual ch'ün dei servitór ai vostre servisi.

20. S'ès levà donque, ès vengü a sio pàire; e essènd eneà da lùein, sio pàire l'à vist, e l'agü compassión, ès corrü a cargiàrselo se le spale, e l'à beisà.

21. Pàire, j à dič lo fi, ài peccà contra lo sél, e contra vo: mi sio pa püs degn d'esse demandà vostre fi.

22. Ma lo pàire à dič ai sies servitór: Portài isi fit üna vieslio la plüs pressioso, e vestélo: Bütlai al dé l'anèl, e de causse ai pè;

23. E mená fora lo vèl ingrassà, e ammassàlo: mangióma e stóma allegre;

24. Perché coste mio fi era mort, ès tornà en vita; era perdü e s'ès trobà: àn encomensà donque a stè allégre.

25. Entànt lo fi più grand, che l'era en campagna, ès retornà, e mentre l'era vesin alla casa, à sentì a sonàr.

26. Demanda ün dei servitór, e j'á demandá chi l'era?

27. E j'à dič lo servitór: Es vengü vostre fràire, e vostre pàire à fač ammassàr lo vèl engrassà, perchè l'à recüperà san e salv.

28. Cost-sì allora plen de rabbia volia pa entràr: e sio pàire ès sortì, e s'ès bütlà a pregàrlo.

29. Ma él en respósta à dič al pàire: Beicà canti an che son che vos servio, e sempre vus ài fač comànd, e vus mai m'avé donà nianca ün cravót, perchè stéissa allégre ensèm ai mie àmis;

30. Ma vengü coste vostre fi, che à mangià le suos soslansos enseme a chelos che menàvon cattiva vita, vus avé fač ammassàr per elle lo vèl engrassà.

31. Fi, j'à respòst lo pàire, vus sié sempre ensemo a mi, e tut lo ch'es mio, es vostre.

32. Ma fasio besògn stè allégre, perchè cost vostre fràire era mort, ès tornà en vita; era perdü, e s'ès trobà.

N. N.

Digitized by Google

DIALETTO D'ONCINO (Valle del Po).

11. Ün òm a l'à agü dui figl;

12. Lu pü giove a l'à dič a son pare: Pare, dóname ma part, lo che m' pò veni; e a j à faigl lei part.

13. E da sì a dui o tres giórn tücc ansemo, lu figl pü giove a l'è partì per pai lüegn, e acà a l'à majà son patrimoni, vivènd pütanamènt.

14. E cant a l'à agü mingià tut, gli è vengü üna gran clarestio ant'e chèl pai, ch'a l'è arestà pàure;

15. E l'è anà, e a s'è affittà bu ün particulàr d'achél pai, e lu mandavo ant'e sie beni pasturo ai crin.

16. E a l'avia vièglio d' mingià d' agiànt, ch' gli crin mingiàven; e degün gn donavo pa nén.

17. Vengü tra el stéss, a l'à dič: Tanti servitór ant' la meisón d' mon pare, ch' l'àn tantu pan, e mi issì sio costréč a mürì d' fam!

18. M' levo d'issì, e vàu da mon pare, e gli dìo: Pare, ài mancà contro Iddio e contro d' vu;

19. Già sio pa pü dégn d'esse demandà vostre figl: ma teném giüst coma ün d' vostri servitór.

20. E levà, a se n'è anà a son pare: a l'era anca ben lüegn, son pare l'à vist, e la compassión l'à pré, e corrü a gli è ciöt se son col, e a l'à beisà.

21. E a l'à dič lu figl al pare: Pare, ài mancà contro nos Signór e contro d' vu; già sio pa pü degn d'esse demandà vostre figl.

22. A l'à dič lu pare a sie servitór: Garì, garì, portàme la primo vestimento, e vestièlo; e büttàgli ün anèl ant'soa man, e son ciàussie ant'i pè;

23. E menà ün vèl lu pü gras, e massàlo, e lu majén, e stén allégre.

24. Perché chest mio figl a l'era mort, e a l'è risüsità; a l'era perdü, e a l'è stà trubà. E a l'àn comensà a stà allégre.

25. E lu sio figl pü viègl a l'ero an campagno, e venènd, e avesinà a meisón, a l'á sentü a sonà e ciantà.

26. E a l'à demandà a ün dei soi servitór, e a l'à interrogàlo so ch' l'era?

27. E él gli à dič: Vostre fràire a l'è vengü, e vostre pare a l'à amassà lu pü bel vèl gras, perché a l'è vengü salv.

28. A l'è montà en cagnino, e volio pa pü intrà: donche sortì son pare, a l'à comensà a pregàlu.

29. Ma él rispondènd a l'à dič a son parè: Ecco tanti an, che mi v' siervo, e v'èi mai mancà al vostre comànd, e mai vu m'avé donà ün ciabrì a majà bu i mei amìs;

30. Ma dapöi ch' chest vostre figl ch'a l'à majà lu fač sio con le pütane, a l'è vengü, e vu gli avé amassà lu pü gras vèl.

31. Ma igl gli à dič: Figl, tü sies sempre stà bu mi; e tücci i mio beni son tie.

32. Rallegràse pöi, e stà allégre convenìo, perché chest tio fràire a l'era mort, e a l'è ritornà a vive; a l'era perdü, e a l'è stà tornà trubà.

D. TOMMASO ROSSI, Parroco.

Digitized by Google

Dialetto di Fenestrelle (Valle di Pragelas).

11. Ün ôme avìo du garsùns;

12. E le plü giuve à dit: Papà, dùne-mè la pursiùn da ben che me revèin; e le pàire lur à divisà sun ben.

13. Pàuc de giurs aprè quant le plü giuve garsùn à agü rebatà tute sa pursiùn, a se n'ès anà viaggià dins ün pai ben lögn, dont a l'à dissipà tut sun ben, vivènt dins lus excès et la débàucia.

14. E aprè ch'a l'à agü mingià tut, ès arìbà üne grande famine din què pai, e a cumensave a esse din la misère.

15. Alure a l'ès anà se bütà en servise abu ün abitànt da paj che l'à mandà a sa mesùn de campagne per gardà su curins.

16. A desirave de rempli sun ventre das aglàns che lu curins mingiàvan, et nün n'j en donave.

17. Ma essènt rintrà dins el mème, a l'à dit: Càire de valés che din la mesùn de mun pàire àn de pan tant ch'i vòlan, e mi möru isi de fam!

18. Me leverèic e anarèic trubà mun pàire, gli direìc: Papà, ài pecià cuntre le siél e cuntre vu;

19. Sin pa mai digne d'esse votre garsùn; tratème cume ün de votru valés.

20. Alure a l'è parti, e vengü trubà sun pàire; a l'ére encare ben lögn, quant sun pàire l'à vit; se-si purtà de cumpassiùn gl'ès anà a drant, s'è tapà a sun còl e l'à baisà.

21. Le garsùn gli à dit: Papà, èic pecià cuntre le siél e cuntre vu; siu pa mai digne d'èsse votre garsùn.

22. Alure le pàire à dit a su valés: Purtème vite la plü bèle robe, abigliè-lu: bütè-gli üne vire a dé, e de ciüsies a pès;

23. Menè ün vèl grà, tüé-lu, mingién-lu, et regiuissén-nu;

24. Perchè che mun garsùn che véisi, ére mort, a l'è resüscità; a l'ére perdü, a s'è retrubà. Alure i l'àn cumensà a fà bun repàt.

25. Ma le garsùn le plü vèigl ére en campagne; cume a s'en revenìo, e ch'a s'appruciave de la mesùn, a l'à entendü le sun das instrümens, e le tapage da bal.

26. A l'à demandà ün da valés, l'à-interogià sü se ch'ére tut quen?

27. Le valél gli à répondü: Votre fràire è vengü; e votre papà à tüà ün vèl gra, perchè ch'a l'à trubà en bune sandà.

28. Susì l'aièn indignà, a vulìo pas intrà din la mesùn: ma le pàire essènt surti, a s'è bütà a le priè d'intrà.

29. Le garsùn gli à répondü: Papà, vèichì plüsiörs ans che vu servu; vus èic giamai désubei en rien, e püre u m'avé giamai dunà ün ciabrin per me regloi abu mons amis:

30. E öre che votr'àutre garsùn à mingià sun ben abu la catins, è revengü, us avé tüà ün vèl grà per el.

31. Ma le pàire gli à dit: Mun garsùn, u sé tugiür abu mi, e tus mon bens sun per vu;

32. La ventave ben fà ün bun repàt, e nu reglui, perchè che votre fràire ch'on viè-isì ere mort, a l'è resüscità; a l'ére perdü, a s'è retrubà.

Giuseppe Filliòl.

Digitized by Google

DIALETTO DI GIAGLIONE (confine di Novalesa).

11. Ün ómen avè düe bot;

12. E lo pi gióven à dõt a son pare: Mon pare, donàmme mon drel: e lo pare u l'ot partaglàllps son bèin.

13. Gio'n trai giort aprè che lo pi gióven u l'ot ajõ tutta sa porsión; u l'è allàssenen loin loin, e dedin de pai étrangé; e iziè u l'ot argheirá tut sõ ch'u l'avéit, da deibucíá.

14. Aprè d'avéi tut deipendü, üno gran famino è venüo din sa pai là; e u commansave èitre a la misère.

15. Allora u l'è artirasse, e u l'è allá a mettre sen d'ün particülié d'u pai, ch'u l'ot mandàllo a sa cassina pr mné ein ciàn li carrìn.

16. E u l'avéit võglia de levèsse la fam avõ gli aglàn che li puerc maciávont, mè j'avéit pá nün che glié nen donisse.

17. D'izié u l'è turná en sé-méimo, u l'ot dõt; chè de vallõt dedin la mesón de mon pare mingion tant che vùlon, e mé creppo de fam issé!

18. Me leverèi d'issé e turnerèi truvè mon pare, è glie direi: Mon pare, i' ài mancà contra lo Sié e devànt vos;

19. E sel pa-pi digno d'éitre demandà vòtron figl; trattàme šõm' ün de vutri lavurie.

20. U l'è donca levasse, e u l'è encliaminasse vers son pare; e son pare sjànlo fran de loin vi venì, la compassión l'ot prõllo, u l'è currügiie a récontre, u l'è sautà enbrasséllo, e u l'ot beisàllo.

21. Mè lo bot u gli òt dõt: Mon pare, i' ái pécià contra nòtron Signù e devànt vos; e mèrito pa-pi d'èitre demandà pr vùtron figl.

22. E lo pare dõt a sì vallõt: Portá len lo pi bel giustacór, e abigliàllo; bjttàglie üna vira au déi, e ciussàllo.

23. E menáme issé lo vèl pi gras e tuállo, e éitén alléigher;

24. Aperchè šõ mon bot, ch'u vajés issé, u l'ére mort, aúro u l'è turná arsüssitè; l'aiu perdüllo, l'èi turná truvèllo, e d'iziè i èn commensá l'allegrìa e a fare lo past.

25. Lo pi viègi di bot u l'ére en campagna; e venàn a mèsón e a mesüra ch'u s'approciave, u l'ot sentü suné e cianté e ballé.

26. E u l'é adressàse a ün di vallõt pr savài che ch'ére tut sa tramanét?

27. E sa vallõt u gli ot dõt: Vùtron frare è turná, e vùtron pare u l'ot éitrenglà lo vèl gras, pr mu ché u l'õt turnà truvèllo en bon-état.

28. Mè u l'è enfürjasse, e u l'ot pa vullü intré; e son pare ejàn surtü, u lo prénélt a le bonnes pr fare intrèllo.

29. Mè u l' ot réipondü, e dõt a son pare: Avveità-issé, i' ot tanti au che vo servo, e i'èi žamai éisübbá vutri órzen, e pürro vos ai žamai donàme solamént ün ciorát pr déivertime avõ mi amis.

30. Mècante che l'autro-izié, vùtron bot, ch'u l'ot fricudá vùtron bèin avõ de garàudes, u l'è venü, vos ai tüáglie lo vèl gras.

31. E lo pare u gli ot dõt: Bot, te te sües tégiórt eitá avõ mé, e lo mein ére foi.

32. Futave donca fare lo past e eité alléigher pr mu che lüi issé, ton frare, u l'ére mort, e u l'è resüssità; u l'ére perdü, e u l'è truvàsse.

N. N.

Digitized by Google

Dialetto d'Oulx (Valle di Dora Riparia) (*).

11. Ün òmme avie dus éifàns;

12. Le plü žuve d'iéllus di a sun pàire: Pàire, dùname la purziùn de ben che me revèn; e iè lus à partažà le ben.

13. Còches žurs aprè, alèn tut rebatà, le plü žuve garsùn partì par l'éltrangi, par ün pai éilunià, e ithi u l'à dissipà sun ben en vivèn lüxüriusmén.

14. Mè aprè ch'ul'à agü tut cunsümà, l'es sürvegü üne grande famine dins qué pai, e jé méime u t'à cumensà a esse u besùn.

15. Alure u se n'èi anà, e u s'èi attašà a ün dus abitàn de qué pai: e set-issi l'à mandà a sa mèisùn de campagne, par fà paisse lus cusciüns.

16. Ithi u déisirave rempli sun ventre de las cròfas che mijàven lus cusciüns, e nengü n'i en dunave.

17. Rintrèn alure en si mème, u di: Che de mersenère din la mèisùn de mun pàire àn de pan abundamén, e mi issi a crèpu de fam!

18. Ah! me levaréi, anaréi truvà mun pàire, e a li diréi: Pàire, ài pescià contre le Sé e contre vu;

19. Nau, a siu pa mai digne d'esse appelà votre garsùn; trattàme cumà ün de votrus mersenère.

20. E se levàn, u ven ver sun pàire: mè cumà ul ére encore lon, sun pàire l'à vi, e la cumpassiùn l'a prèi, e currèn a iè, u s'èi tapà a sun col, e u l'à embrassà.

21. E le garsùn gli à di: Pàire, ài pescià contre le Sé e contre vu; a siu pa mai digne d'esse appelà votre éifàn,

22. Mè le pàire di a sun domestic: Apurtà vite sa première robe, e bitàla-li, e duniàli de üne vire par sa man, e sebattas par sun pes;

23. Pöi adüsé le vé gras, tüà-lu, par che nu mijén, e che nu nu regalién;

24. Parse che mun éifàn che véithi ére mort, e ul èi resüscità; ul ére perdü, e ul èi truvà. E i se sun bitàs a fà bune scère..

25. Sepandànt sun garsùn le plü vegl ére u sciàm; e cumà u venie, e ch'u s'approsciave de la mèisùn, ul à antandü üne sinfonie e ün chör.

26. Ul apèlle ün domestic, e u li demànd se che l'ére?

27. E iè li di: Votre fràire èi vengü, e votre pàire à tüà le vé gras, parse che u l'à resebü an bune sandé.

28. L'àutre alure s'èi indignà, e u vurie pa intrà. Sun pàire étau surti, s'èi bità a le prià.

29. Mè ié an relpunse u l'à di a sun pàire: Véithi che depö tan d'ans a vu servu, e che žamài àl mancà a vòtrus òrdres; e žamài u m'avé dunà ün sciabròl par me regalà abu muns amis;

30. Mè depö che votre garsùn ch'èi ithi, ch'à délvurà sun ben abü de garüllas, èi vengü, u l'avé tüà le vé gras par iè.

31. Mè lo pàire gli à di: Mun éifàn, tü sias tužü abu mi, e tut se ch'èi méu, èi téu;

32. Mè la ventave fà bune scère, e se režui, parseché tuu fràire ch'èi ithi ére mort, e ul èi resüscità; ul ére perdü, e ul èi truvà.

Prof. Antonio Allois.

(*) Siccome questo dialetto ancora più che i precedenti è affine ai Francesi coi quali confina, così dobbiamo avvertire, che tutte le *e* poste in fine di parola o di sillaba sono mute, che la ž corrisponde al suono j de' Francesi, e le *th* al theta dei Greci, ossia all'identico suono rappresentato pure con *th* dagli Inglesi.

Digitized by Google

DIALETTO DI VIÙ (Valle di Lanzo).

11. Ün òm u l'avét düi féi;

12. Lo piü giovo d' sti düi, u l'à dit a son pàra: Pàra, dónama la mia part d'sau ch'u m'vin, e chià-si u l'à sparti l'arditä tra lö düi.

13. E di ché a-carchi giuórn, lo féi piü giovo u l'à bütá tota sua part ansèmbio, e u l'üst alà lugn ant ün pais, e u l'à d'sgairiá tot lu fáit su, vivànd da d'sgairón.

14. E cont ch'u l'à avü d'sgairià tot sau ch'u l'avét, e j'à vinü ünna gran ciarastì ant sau pajs ichi, e chiàu e j'à comensciá a vinili la miseria.

15. U l'üst alá, e u s'arengià da ün sgnór de s' pajs, e ichi sito-issi u l'à mandá a sua campagni a largià li crin.

16. Sito u l'avét gièi d'impissa la pansci d'agiànt ch'u mingiàvon lj crin, e l'era niün che j n'an donassa.

17 Ma cant u l'à poi cognošü ch'u l'avét fáit mal, o l'à dit: Canti sarvitùr ant' la cà d' min pàra u l'àn trö d' pan, e méi issi i muèro d' fam!

18. I m' ausrài, e i gialrài da min para, e i li dirài: Para, i gi ài mancà contra d' Nósgnùr e contra d' vó;

19. I sé pa piü degn d'èistre ciamà vostre féi, e tratiàma l'istès com'ün vostro sarvitùr.

20. E u s'àuscia drét, e u l'üst alà da son pàra, e u l'era ancora lugn, son pàra u l'à viü e j à fáit compassión, e u s'à bütà aiàli ancontra e u s'à tapà a u còl a basiàlo.

21. E lu féj u l'à dit: Pàra, i gi ài mancá contra Nosgnùr, e contra d' vó; e i sé pi gnanca dégn d'èistre ciamá par vostro féi.

22. Lu pàra u l'à dit a ji suc sarvitùr: Lesti, gavà fú l' viasta piü bella, e vistiscèlo; e bütàli au dai l'anèl, e li ciàuscia alli piá.

23. E alà prendra lu vàil piü gras che j'è ant u tèt, masciàllo, e che s' minget, e ch' islén tüitl allégar ansèmbio;

24. Parchai sito min féi u l'era mort, e ora u l'üst arsüscità; l'era pardü, e i l'én trovà; e u l'àn comenscià a islà allégar.

25. Lu féi piü viéj u l'era alá parchi par li prá, e turànd a cà u l'à sintü a sonà e che s' ballava.

26. U l'à ciamà ün d' li sue sarvitùr, e u j'à dit: Ch' stoi sito fracàs?

27. E sito u j'à dit: E j'à tornà ton frara, e ton pàra u l'à fáit massià lu vàil piü bel ch' i gi aviu ant' u tèt, parchai ton frara u l'üst tornà ardi.

28. E chiàu u l'à avü tan lo fui, e u volét pi gnanca intrà ant cà; lu pàra alura u l'üst saiü fò, e u l'à comenscià prend'rlo al' bona.

29. Ma chiàu u j'à dit a son pàra: E j à già tanti ann' ch' i v' šàu lu sarvitùr, e i v' ài sempa übbidì ant tót, e vò u m' è mai donà ün clevrài ch' i m' lo godisso ansèmbio alli mie' amis;

30. Parchai che j à vinü sto vostro féi, min frara, ch'u l'à sgairià tot sáu ch'u l'avét ansèmbio al' gargà, u l'é fáit mascià par chiàu lu vàil piü bel ch' i gi aviu ant'u tèt.

31. Ma lu pàra u j'à dit: Min féi, tái t'èi sempa istá min, e tut sàu che j üst d' mái, è tut ton;

32. E i era bin giüst d' istà allégar, e d' fara d' fèisla, parchai sito ton frara u l'era mort, e ora u l'üst arsüscità; u l'era pardü, e ora i l'én trovà.

AVV. BIANCHETTI, Giudice.

Digitized by Google

Dialetto d' Usseglio (Valle di Lanzo).

11. Ün cert óm a l'à avüi düi fi;

12. Lo piü glóvan d' sti fi a l'à dit a u pare: Pare, donàme ma porsión d' roba che m' vin; e o l'à partie la roba.

13. Chèi gior aprè, abbaronà ch' a l'à avü tüt, balandronànd, o l'est alà lugn lugn. E lài o l'à sgheirà la sua roba, e l'à fàit tanti san-balaràn e pascampa.

14. Aprè ch' a l'à avü mingià tüt, a j' è vgnü 'na gran carstia an sau pais-lài, e chiàl beicavi la müragli.

15. Au l'est alà, au l'est stacà bradia a 'n signór d' sau pais-lài; sau signór lài, an l'à mandà cürà li crin.

16. A i tucciava mingià chiàl avöi li pors gli agiàn, e niün n'i donave nin.

17. Autornànd pö an chiàl au l'à dit: Vàiru srvitù a cà d' mon pare abóndan d' pan, e i pascisso d' fam avöi li crin!

18. I sautrèi sü, j'ajrèi da mon pare, e je dirèi: Pare, l'èi p'cà contro 'l siél e in faccia a vu;

19. I sei pi gnin dégn d'essi d'màndà vostre figl. Feisème con faria a ün d' vosti servitù.

20. Aussautànd-se sü, au l'est alà da son pare. Peste ancor an pö lunğ, son pare au l'à vöst: la compassión a l'à préi, au l'est alà anconta, au j'à ciapà pr 'l còl, au l'à basàlo.

21. Lo figl au j'à dit a o pare: Mon pare, i èi p'cà contro au siél e 'n faccia a vù. I sèi pi gnin dégn d'essi dmandà vostre figl.

22. Lo pare au l'à dit a sli servitù: Portèa döna la pi beli vesti, ciössèlu e causàlu;

23. E m'nà lo vèl piü gras ch'avéi, massàlo, pö lo mingién, e stasén alégre;

24. Perché cost mon figl au l'ere mort, au l'est arsüscità; l'ere perdü, i l'èi trovà; e au son bütà a istà alégre.

25. Son figl piü vèi au l'era pö an campagna. Com' au l'è vnü, au stà da pè a la cà, a l'à santü cintà e sonà.

26. Au l'à d'mandà ün di su servitù, e u l'à mandài ch'i stàis fand issi?

27. Lo servitù au l'à dit: Ton frare au l'è vnü; ton pare au l'a fàit massà lo piü bel vèl ch'au l'éisce, prché ch'a l'è vnü a cà san.

28. E j'è sautè l' fút, au vulè pi gnin alà a cà. Son pare dunc au sajü, e au lu pregà ch' a l'intresse.

29. Ma chiàl respondén, au gli à dit au pare: Da tanti agn ch' mi t' servisu, i t'è mai d'sübidi, e t' m' è mai donà ün ceiròt ch'i fessu 'na ribota avöi min amis;

30. Ma dopu se figl isci ch'a l'à mingià tüt so fèit sò avöi l' pülane, au l'est v'nü, i t' à massà lo vèl pi gras.

31. Ma lo pare a l'à dit a lo figl: Ti t' sès sempi stà isci avöi mi, e tüt est tò;

32. I convnit donc mingià e béire, e stà alégre, prché cost ton frari au l'ere mort, aüra est arsuscità; au l'ere prdü, au s'est trovà.

Martino Castrale.

Digitized by Google

DIALETTO D'IVREA (Canavese).

11. Ün'òm a l'avìa dūi fiōi;

12. 'L pì giovēn a j'à dit a sò pare: Pare, i vōi ch'im' dàje lo ch'a m' vèn; e 'l pare a j'à dèt sóa part.

13. Da lì 'n pochi d' dì a s'è fèt sò fagòt, e a l'è andèt 'nt ūn pais lontàn, e a l'à sguiardà tūt.

14. Dop d'avèi sgherà tūt, a j'è vnū na gran carestìa 'n cul pais; e chièl a l'à comensà pruvàr d' fam.

15. Battènd pr lì la sgōsia, a s'è sercà 'n padrùn pr là, ch'a l'à mandà a na sóa cascina a largàr i porchèt.

16. Chièl l'avrìa vorsū 'mpisse la pansa d' l'aglàn ch'a mangiavo i porchét; ma gnūn a j na dava.

17. Antlora a l'è turnà 'n chièl, e a l'à dit ds par chièl: Quanti servitùr a cà d' mè pare a màngen a erpa pansa, e mi i stun sì a murir d' fam!

18. I m' darù ardrìs, e i andrù a cà d' mè pare, e i dirù: Pare, i' ù fèt mal contra Nosgnùr e contra d' vui.

19. I duvrìssi pì nin ciamàme vos fiōi; ma tratème m' i fūss 'n servitùr.

20. E a s'è aussà, e a l'è andèt da sò pare; a l'era 'ncura lontàn, ch' só pare a l'à vist; e pià da la compassiòn a j'è curū 'ncontra, a l'à pià 'nt ma brassà e a l'à basà.

21. E chièl a j dì: Pare, i ù mancà contra d' Nosgnùr e contra d' vui; e i son pì nin dégn d' esse ciamà vos fiōi.

22. 'L pare a l'à dit ai servitùr: Tirèje fora prest 'i vestì pì bel, ch'a s' lo būta adòs; būtèje l' anèl al dì, e i stivalin ai pè.

23. Andè plàr 'l bucin pì gras, sagnèlo, manglómlo, e stóma alégher;

24. Purché cust mè fiōl a l'era mort, e a l'è arsūscilà; a l'era perdū, e a s'è truvà; e a l'àn comensà la ribotta.

25. 'L fiōl pì vèj a l'era 'n campagna, e turnànd a cà, a l'à senti sunàr e balàr.

26. Clama a 'n servitùr lo ch'a l'era st' rabèl?

27. E l'àut a j'à rispondū: A j'è turnà tò frèl, e tò pare l'à mazzà ūn vèl gras, purché ch'a l'è vnū san.

28. Chièl a l'è sautà 'n bestia, e a vrìa pì nin entràr. Ma 'l pare a l'è sortì for a pregàlo.

29. Ma chièl a l'à rispondū a sò pare: A son tanti agn ch' i t' servo, e i t' ù mai dsūbidì, e ti t' m'è mai dèt 'n oravòt ch' i 'ndèissa a mangiàlo 'nsèm ai mè amis.

30. Ma adès ch'a j'è vnū cust tò fiōl, ch'a l'à mangià 'l fat sò con le porche, t'è massà 'l vèl gras pr chièl.

31. Ma 'l pare a j'à dit: Fiōl, ti t'è sèmper mè, e lo ch'a l'è mè, a l'è to;

32. Ma a ventava fàr na ribotta, e star alégher, purché tò frèl a l'era mort, e a l'è arsūssilà; a l'era pers e a s'è truvà.

Dott. GATTA.

Digitized by Google

Dialetto di Vercelli (Canavese).

11. Ün òm a l' ava dói fiöi;

12. E 'l pü giòvo d' lór l'à dit al pari: O pari, dàmi al fat mè, ch'a m' pöi tochèmi; e 'l pari l'à fat la división.

13. E pochi dì dop 'l fiöl pü picio l'à rabajà sü tütt, e s' n'è andàsne lontàn, e 'n poc temp s'è bütasi 'n malora per fè d' riboti.

14. E dop consümà tüt j' è vnüje ént col pais 'na gran faminna, e lü l' a comensà trovèsi én bsògn.

15. E l'è andà con ün d' cói paisàn ch'a 'l l'à mandàlo ant'i sò camp a largnè i porc.

16. E lü 'l desiderava d'empisi con le scòrse che mangiavo i crin; ma a j'éra nén ün ch'a j na déissa.

17. Ma pensànd al fat sò a l'à dit: Quanta gent pagà da mè pari i àn dal pan a rotta d' còl, e mì bel e chì i crèpo d' fam!

18. I m'ausrò, e i andarò da mè pari, e i j dirò: O pari, mi i ò fat mal avanti a Dío, e dnàns a voi;

19. E i mèrit pü nén d'essi ciamà vos fiöl; fèmi vos servitór.

20. Donc al fiöl s'è aussàse, e l'è vnü da sò pari; e 'ntànt ch'a l'era ancór lontàn, sò pari al l'à vdülo, e j'à fàje penna; a l'è cors, a s'è campàse al còl e l'à basàlo.

21. E 'l fiöl j'à dije: O papà, mi i ò fat mal e contra nos Signór, e 'n faccia d' voi; e i mèrit pü nén d'èssi ciamà vos fiöl.

22. Ma 'l pari l'à ditt ai sò servitór: Portè sübit al vestì pü bel, e bütèlu àn nöf da cap a pè, con l'anèl, con d' scarpe növi;

23. Antànd massè 'l pü bel vitèl, ch' a pösso mangèlo, e stèssni alégar;

24. Parché stó fiöl a l'era mort, e adèss l'è vivo; a l'era perdü, e a s'è trovàsse; e i s' son bütàsse tütti a fè gran festa.

25. Antànd al prim mat a l'era an campagna, e vnènd a cà, essènd già vsin, al sènt la müsica e 'l bal;

26. E ancantà al ciama a ün domèstic lo ch'a j era d' nöf?

27. E lü a j'à dije: Al sò fratèl a l'è vnü a cà, e sò pari a l'à fatt massè 'l pü bel vitèl, parché ch'a l'è rivà a cà ardì.

28. Sta cosa l'à fàje vni 'l fut, e l'era li par andèsni; ma sò pari vend ad' fora al l'à pregàlo d' avni drént.

29. Ma lüi l'à ditt al pari: Mi come mi, dop tanti ani ch'i t' übidiso, i ò mai avü ün cravòtt par stèmne alégar con i amis;

30. Ma adès che is mat, ch'a l'à sgarà tütt al fatt sò con d' le porche, l'è vnü, voi fèi massè al pü bel vitèl.

31. E lüi l'à ditt: Car al mè mat, li t'è sèmpar con mi, e tütt lo ch'a l'è mè, a l'è tò;

32. Adès pöi a s' dovia fè festa, e stè alégar, parché stó tò fratèl a l'era mort, e adès l'è viv; a l' era perdü e s'è trovàsse.

D. Carlo Valenzano Bibliolecario.

Digitized by Google

DIALETTO DI S. BERNARDO PRESSO IVREA (Canavese).

11. Ün' òm a l'à biũ dũi fiõi;

12. E 'l pi giòven a l'à dit al sò pare: Pare, dèime la porsión, ch'a m' vèin. E a j'à dèt la sua part.

13. E da lì a pòec dì, a s'è fèt 'l sò fagòt, e a l'è andà ant ũn pais lontàn, e là a l'à mangià tũt 'l fat sò, fasènd 'l balórd.

14. E dop ch'a l'à mangià tũt, a j'è gnũ 'n cul pais na grossa carestìa, e chièl a l'à cmensà patir fam.

15. E a l'è andà a giüstàse da servitór con ũn padrón d' col pais. E a l'à mandà a largàr i porchèt a na sua casinna.

16. E a desiderava d'ampise la pansa dla gianğ, ch'a mingiàven gl' animaj; e niün a j na dasé.

17. Antlora a l'è turnà 'n chièl, e l'à dit: Quènt servitùr 'n la cà d'l mè pare a mèngien pan sin ch'a vòlen, e mi sì i moèro d' faml

18. A l'è mei ch' m' àusa, e ch' i vàja a trovàlo, e ch'j dìa: Pare, i' ò fèt mal; j' ò offendũ 'l Signór, e vui;

19. I son prope pi nén dégn d' sir ciamà vos fiõl; tnime me pi mi füss 'n vos servitór.

20. E ausàuse a s'è 'ncaminà vers cà; a l'era 'ncura lontàn, 'l sò pare a l'à vist, e a l'à abiũ compassión; e 'ndàndj all'ancontra, a s'è campà al col d'l fiõl, e a l'à basà.

21. E 'l fiól a j'à dit: Pare, i ò fèt 'n gros pacà al Signór, e a vui; i son pi nén dégn d' sir ciamà vos fiõi.

22. 'L pare a l'à dit ai sò servitór: Sübit, portème sì la sũa vesta, e bülèila adòs, e dèje l'anèl a la sũa man, e bülèje ja scarpe an l'i pè.

23. E andè a piàr an vèl gras, e massèlo, e mangiumlo e stuma allégher;

24. Perché cost mè fiõl a l'era mort, e a l'è arsüscità; i l'avé pers, e i l'ò trovà; e a l'àn prinsipià a star allégher.

25. E 'l sò fiõl pi vèj a l'era an campagna: e gnènd a cà, quand ch'a l'era da vsin, a l'à sentì na sinfonia;

26. E a l'à ciamà ũn di servitùr, e a j'à ciamà che ch'a j'era?

27. E chièl a j'à dit: A j'è gnũ 'l tò frèl, e 'l tò pare a l'à massà 'n vèl gras, perché ch'a l'à tornà avèir san e salv.

28. Aj'è saulà 'l fut e a vulè gnanca 'ntrar 'n cà; 'l so pare a l'è sorti, e a l'à prigà ch' antréiss.

29. Ma chièl a j'à rispondũ al sò pare: Oh! a son tent' agn ch' i v' servisso, e v'ù mai dsübdì, e i m'èi mai dèt 'n cravót, ch' i féiss n' allegria con i miè amés;

30. Ma péina rivà cóst vos fiõl, ch'a l'à mangià 'l fat sò con le pũttane, i j'èi massà 'n vèl gras per chièl.

31. E 'l pare a j'à dit: Me car fiõl, ti t'è sèmper con mi, e lò ch'a l'è mè, a l'è tò.

32. Adès a portava far 'n banchèl, e star allégher, perché cost tò frèl a l'era mort, e a l'è arsüscità; a l'era pers, e a s'è truvà.

CAMPARO GIOVANNI PREVOSTO.

Digitized by Google

Dialetto di Pavone (Canavese).

11. Ün òm a l'avée dui fi;

12. 'L pi gióven a l'à dit al sò pare: Pare, dèime la part ch'a m' vegn; e 'l pare a j'à sparti tuit dui.

13. Qualch' temp après 'l pi gióven a s'è 'nsacà i sõ dner, e a l'è 'ndà da lõns, e a l'à consümà tüt 'n desbàucle.

14. Dop ch' a l'à liquidà tüt 'l fat sò, a j' è vgnü na gran faminna 'n qui pais, e chèl a s'è trovà 'nt' la miseria.

15. A l'è 'ndà glüstàsse da servitór con 'n particolàr d' col pais ch' a lo mandava largàr i porchit.

16. A trovava saurì la giànt ch'a mingiàven i animài; ma gnun a j na dasée.

17. 'Nllora a l'à duèrt i õj, e a l'à dit: 'Nt la cà del mè pare tent servitór a mèngen a quat ganasse, e mi sì i muèro d' fam!

18. I võj 'ndàr trovàr 'l mè pare, e j dirù: Ah! car pare, i j'ò mancà contra 'l ciél, e contra voi;

19. I son pi gnin dégn ch'i m' ciame vos fi; tgnimé come ün di vös servitór.

20. A l'è parti, e a l'ò 'ndà trovàr 'l so pare; 'l pare ch'a l'a vist vgnir da lontàn, a n'à abiü compassión, a j'è curü 'ncontra a s'j è campà sõl còl, e al l'à basà.

21. E 'l fi a l'à dit: Ah! car pare, i j'ò mancà contra 'l ciél e contra voi; i son pi gnin dégn ch'im' ciame vos fiõl.

22. 'Nllora 'l pare a l'à dit ai sö servitór: Sübit portème la pi bella vesta, e vestimlo; bütèje ün anèl al dì, bütèje le scarpe al pè;

23. 'Ndè piàr 'l vèl gras ch'a j'è 'nt la stalla; scanèlo, mangióma, tratómse.

24. 'L mè car fi a l'era mort, e a l'è arsüscità; a l'era pers, e a l'è stèt trovà; e a s'è fèt ün gran banchèt.

25. 'N cost mentre 'l fi pi vèj ch'a l'era 'n campagna, a l'è rivà a cà, e quand a l'é stèt avsin, a l'à senti 'l sòn dje stroménts e 'l bai.

26. A l'à ciamà ün di servitór, e a j' à dit: ché ch'a l'è tüt s' fracàs?

27. 'L servitór a j'à dit: A j'è vgnü a cà 'l vos frèl; 'l pare a l'à fèt massàr 'l vèl gras d' göj d' avéilo vist ancora san e vif.

28. 'L frèl senti ste parole a l'è 'ndà 'n còlera, e a l'à gnanca viü nintràr 'n cà; 'l pare a l'è sorti chièl istès a pregàlo ch'a nintréiss.

29. Ma 'l fiõl a j'à dit: A l'è tent' agn ch' i v' servisso, e i puli gnin dir ch' i v'abbia mai mancà d'obidiensa; ma a mi i m'èi mai dèt 'n cravót per far na marenda con i mé camarada.

30. Ma 'l frèl cost fali, ch'a l'à consüma tüt 'l fèt sò con d' fomne d' mala vita, sübit ch'a l'è rivà a cà, voi j'èi fèt massàr 'l vèl gras.

31. O mé car fi, a j'à dit 'l pare; ti t'è sèmper con mi, tüt lo ch'a l'è mè a l'è tò.

32. Ma vutü gnin ch'i sée alégher e ch'i fèe festa, se 'l tò frèl, ch' a l'era mort, a l'è arsüscità; il tgnée per pers, e i l'ò trovà?

P.e Duilico Francesco.

Digitized by Google

DIALETTO DI VISTRORIO (Canavese).

11. 'N òm a l'à avü düj fiöl;

12. E 'l pi zóven di sti düj a l'à dit al pare: Pare, dème si la part ch' a m' tocca a mi. E chièl a j' à divis 'l patrimoni.

13. E a l'è nin andà long temp, che sto fiöl pi zóven a s' n'è partì per pais lontàn lontàn; e lì a l'à dèt camin, e macià tüt el fatt sò, mnànd na vita disonesta.

14. E dop avéir consümà tüt lò ch'a l'avia, a j'è 'ncapità na fam da can pr cul pais, e chièl-sì a l'à 'n pò prinsipià a trovàsse ant la necessità.

15. E a s' n'è 'n pò partisne, e a s'è arrambà a 'n particolàr de cul pais; e st' sì a l'à mandà 'nt na soa tera a largàr i porchèit.

16. Slöje com'a l'era a dsiderava d' 'mpisse la pansa di agiànč ch'a rusiàven i porchèit; e nión a j na daséja.

17. Antrà pöi an sè a l'à dit: Quent servitùr an cà d' mè pare a l'àn d' pan an abondansa, e mi i crpo sì d' fam!

18. I m' darù ardriss, i andrù dal mè pare, e j dirù: Pare, i ù mancà 'ncontra Nosgnór, e 'ncontra vui.

19. I son gnanc pi dégn d' èsser ciamà vos fiöl; pième com' ün di vost servitùr.

20. E sendse aussà a l'è tornà dal sò pare. Antermént ch'a l'era ancór lontàn, 'l sò pare al l'à vist, e a l'è stèt pià da la compassión, e corèndje ancontra a s'j è largà al còl, e al l'à basàlo.

21. E 'l fi a j'à dije: Pare, i ù mancà 'ncontra 'l cél e 'ncontra vui; i son pi gnin dégn d' èsser ciamà vost fiöl.

22. 'L pare pöi a l'à dit ai sò servitùr: Vito; portè ansà la prima vestimenta, vestilo, e rangièlo, e dèje l'anèl an man, e caussèlo com' a s' dev ant' i pè;

23. E piè 'n vèl grass, e sagnèlo, ch'il mengén, e ch'i stén allégher;

24. Perchè che st' mè fi a l'era mort, e a l'è tornà arviver; a l'era spers, e a s'è truvà. E a l'àn cmensà a tafflàr an règola.

25. A l'era pöi l'àut sò fiöl pi vèj 'n campagna, e argnènd, e auvsinànse a la cà, a l'à senti a sonàr e cantàr.

26. E a l'à ciamà ün di servitùr, e al l'a 'nteruà che ch'a j'ero ste cose?

27. E chièl-sì a j'à dit: 'L vost fradèl a l'è vgnü, e 'l vost pare a l'à massà 'n vèl gras, al perchè ch'a l'à arvü san e salf.

28. E a j'è saulà la bili, a vurè pi nin 'ntrar; e 'l sò pare sorti, a s'è bütàsse a pregàlo.

29. E chièl respondènd al sò pare, a j'à dit: Eiché lì! mi da tant temp ch'i v' servisso, e v'ò mai dsübidi na mèsa, e i m'èl mai dèt slaménl 'n cravòt, chi m' féiss na ribotta con i mè amis;

30. Ma dop ch' st' fiöl-sì ch' a l'à sgherà tüt 'l fat sò con le püttane, a s' n'è tornà, vui j'èl sübit massà 'n vèl gras.

31. E chièl a j'à dit: Beicà fi, ti l'è sèmpre con mi, e tüt lò ch'a l'è mè, a l'è lò.

32. A l'era pöi necessari de far 'n convit, e n' allegria, perché che stó fradèl-sì a l'era mort, e a l'è arvivü; a l'era perdü, e a l'è stèt truvà.

N. N.

Digitized by Google

Dialetto di Caluso (Canavese).

11. Ün òmo a l'avia dŭi matèl;

12. El pi giovo a j'à dit a sò pa: Pa, dème la mia part ch'a m' tocca; e il pa a j'à dèt a tŭit dŭi 'l fat sò.

13. Da lì an por, strensŭ 'l fat sò, 'l matèll pi giovo a l'è andèt ant ün pais lontàn, a l'à mangià tŭtt que' che sò pare a j'à dèt fasèntel pŭtané.

14. E après avéi mangià tŭt, ant col pais a j'è niŭ na carestìa; e chièl l'à comensà a stantà.

15. A s' n'è andèt via, e a l'è andèt a stà servitór a cà d' ün particolàr de col pais, ch'a l'à bŭtà a na soa cassina a largà i porchit.

16. Per gavèsse la fam, a l'era obbligà a mangià la giand, ch'a mangiavo i porchit, porchè niŭn ai dasia niéntus.

17. Avènd pensà ai fàit sò: Quanti servitór a màngiu a cà de mè pa 'l pan a ufa, e mì i son costrét a morì d' fam!

18. I vŏi pi nèn stà sì, i vŏi andà da mè pa, e j' dirù: Pa, i l'ò peccà contra Nosgnór, e contra vui;

19. I son pi nén degn d'esse ciamà vos fiŏl, pièmе mi ch'i fŭss ün vos servitór.

20. An ben pensànt a l'è andèt da sò pa; a l'era ancù lontàn ch' sò pa al l'à vist, e pià da la compassión, a s'è bŭtà córe latìn, j'è sautà al còl, e l'à basà.

21. Allora el fiŏl a j'à dit: Pa, i l'ò peccà contra Nosgnór, e contra vui; i son pi nén degn d'esse ciamà vos fiŏl.

22. El bon vèj a j'à dit a ün di sò servitór: Prest, portè la vesta pi bella ch' l'abbio, butèla adòss; dàje l'anèl ch'a s' lo bŭto ant i dì, e de scarpe pr ch'a s' càussa.

23. Prest. piè ün vèl grass, massèlo, mangiómlo e stòma allégher.

24. Porché el mè matèt a l'era mort, e a l'é risŭscità; i l'avia pers, e adèss i l'ò trovà: e l'àn comensà a stè allégher.

25. El fiŏl pi vèj ch'a l'era andèt an campagna, vnènt, e vsinàndse a cà, a l'à senti cantà e sonà.

26. A j'à ciamà a ün di servitór che ch'a l'era ch'a fasio?

27. El servitór a j'à dit: A j'è niŭ tò fradèl, e tò pa a l'à sŭbŭt massà un vèl gras, porché ch'a l'è niŭ a cà san e salv.

28. St-si a l'è sautà an còlra, a vria nén andà a cà; el pare a l'è sortì fora, e al l'à ciamà.

29. Ma chièl a j'à rispóst, e dit a sò pa: A l'è da tant lèmp ch'i travàjo per vui, ch' i jò sempre fèt qué ch'i vrije, e pŭr i m'èi mai dèt nianca n'agnèl, ch'i mangiéissa con i mè amis;

30. Ma sŭbŭt ch'a j è niŭ cóst vost fiŏl, ch'a l'à mangià tŭt à tròje, a j'èi sŭbŭt per chièl massà ün vèl gras.

31. El pare allora a j'à dit: Sèit, ti t'è sempre stèt con mì, e tŭt qué ch'i l'ò a l'è tò.

32. Antava ben mangià e stà allégher, porchè tò fradèl a l'era mort, e a l'è risŭscità; i l'avia pers, e i l'ò trovà.

N. N.

Digitized by Google

DIALETTO DI STRAMBINO (Canavese).

11. Ün òmen a l'avià dūi cèt;

12. 'L pi giòven d' sti matit a l'à dit al pare: Pare, dème la part del patrimone ch'a n' vegn; e 'l pare a j'à sparti 'l patrimone.

13. Pòec dì après, mtènd tūt ansèm, 'l cèt pi giòven a l'è andà ant ün pais lontàn, e a l'à consümà la soa part, vivènd da plandrón.

14. Quand' a l'à abiü consümà tūt, a j è arivà ant cul pais na gran caristia; e 'l cèt a l'à comensà a sentir 'l bsògn.

15. E a l'è andà a giüstasse al servisse d' 'n sgnur de cul pais, ch'a l'à mandà a na soa cà d' campagna per ch'a larghèissa i porchit.

16. E là dsiderava d' ampisse la pansa d' la giand, che i porchit a mangiàven; e gnun a j dasià gnente.

17. Ma 'l cèt tornànd an sò stess a l'à dit: Oh! quent servitùr ant la cà d' mè pare a l'àn d' pan d'avàns, e mi sì i moro d' fam!

18. I me levrù da sì, e i andrù dal mè pare, e j dìru: Pare, mi i ù pacà devènt del Ciél, e devènt da vui;

19. I son pi nin degn d'èsser ciamà vos cèt: fème cum'ün di vos servitùr.

20. Disènd parér, a s'è ivà, e a l'è andà da sò pare; trovàndse pö sel-sì ancór lontàn, 'l pare a l'à vist, e pià da la compassión a l'è córü, a j'è cheit sül cól, e a l'à basà.

21. Sì 'l cèt a l'à dit: Pare, mi i ù pacà devènt del Ciél, e devènt da vui; mi son pi nin degn d'èsser ciamà vos cèt.

22. 'L pare anlura a l'à dit ai sò servitùr: portè sübit la soa pi bela vesta, vestìlo, e bütèje l'anèl ant el dì e le scarpe ant i pè.

23. Ciapè ün vèl gras, e massèlo, e gnen i mangerùma, e istarón alégher;

24. Perché st' mè cèt a l'era mort, e a l'è 'rsüssità; a l'era perdü, e adès a s'è trovà; e a l'àn cominsà a banchetàr.

25. Ma 'l cèt pi véj ch'a l'era a la campagna, tornànd, e vsinàndse a la cà, a l'à senti a sunàr e a cantàr.

26. E a l'à ciamà ün di servitór, e a j'à ciamà lo ch'a l'era?

27. E 'l servitór a j'à dit: A j'è vgnü 'l tò frèl, e 'l pare a l'à massà ün vèl gras per avéjer 'rquistà 'l lò frèl.

28. Senténd l'afàr, a j'é vgnü 'l fut, e a vojà pi nin antràr an cà. Ma 'l pare send sorti a l'à cominsà a pregàlo.

29. 'L cèt pö rispondènd a l'à dit al pare: A son tent agn che mi i v' servo, e i ù mai dispressà 'l vos comànd; e vui mai, e pö mai i' m'avì dèt ün cravòt da mangiàlo con i mè amis.

30. Ma après che st' vos cèt, ch'a l'à consüma 'l fat sò con le pütane, a l'è tornà, vui j'avì massà 'n vèl gras.

31. Ma 'l pare a j'à rispòst: O mé car cèt, ti t'è sèmper con mi, e tūt 'l mè a l'è tò.

32. A convegnà ben banchetàr, e far festa, perchè st' tò frèl a l'era mort, e a l'è 'rsüssità; a l'era perdü, e a s'è trovà.

D. MATTEO BONINO.

Digitized by Google

Dialetto di S. Giorgio (Canavese).

11. Ün òm a l'avìè dūi cèt;

12. E 'l scond a l'à dit a sò pari: Pà, dème 'l fat mè. E 'l pari a j'à fèt la pari d' sò ch'a j tocava,a ciel.

13. E da lì an poc les-li a l'à rabastà tūt sò ch'a j'à dèt, e a s' a'è 'ndèt lontàn lontàn, e a l'à sghèrà tūt 'l fat sò, vivènd da stripià.

14. E après ch'a l'à fèt artàu de tūt sò ch'a l'avìè, 'nt el pais ch'a l'era a j'è 'ngnū na grossa carestia, e cel a l'à conensà a patir la fam.

15. E a l'è 'ndèt a piatàsi a na persona d' col pais. E cel-là al l'à mandà a soa cassinna a largàr i porchèlt.

16. E a l'avìè vöja d' impissi la pansa con i giandüs ch'a mangiàven i porchèlt, e gnón a j na dasìè.

17. Tornànd pō an cel, a l'à dit: Quanti servitór a cà d' mè pari a l'àn del pan ün ch'a vólen, e mi si i móro d' fam!

18. A l'è mèi ch'i m'àussa, e ch'i vè da mè pari, e ch'i j disa: Pa, i l'ò fèt franc mal; i l'ò offéis Nosgnór e vui;

19. Par aùr i mèritо pi nin d'èsser ciamà vos fiöl; tratèmi mac com' ün di vōs servitór.

20. E aussàndsi a s'é incaminà vers la cà d' sò pari. E 'ntramènt ch' a l'era 'ncór lontàn, sò pari al l'à vist, la compassiön al l'à pià, e corrènd a j'è sautà al cöl, e al l'à basà.

21. 'L fiöl a j'à dit: Pà, i l'ò fèt franc mal; i l'ò offéis Nosgnór e vui; aùr i m' mèrito pi che vui im' ciami vos fiöl.

22. Ma sò pari a l'à dit ai servitór: Prest, dèi for 'l vestì ch'a l'avìè prima, e bütèlo adòs; bütèje l'anèl 'nt él dì, e il scarpi 'nt i pè.

23. Tirè for 'l vèl pi gras ch'a j'é, e massèlo; ch'il mangiòn, e ch' istén alégher.

24. Porché cost meccèt a l'era mòrt, e a l'è arsuscità: i l'avièn pers, e i l'àn trovà. E u s' san bütè a ribotàr.

25. 'N cost mentr 'l fiöl pi vèi ch'a l'era 'n campagna, tornànd a cà a l'à sentì ch'a soràven e ch'a cantàven.

26. E a l'à ciamà ün di servitór, e a j'à dit: Che ch'a vol dir so-sì?

27. E cost-si a j'à dit: Vos fradèl a l'è 'ngnū; e vos pari a l'à fèt massàr 'l pi bèl vèi, porché ch'a l'è tornà san e salv.

28. Sentì stì nōri, a j'è sautà 'l föt, e a voiè pi nin intràr. 'L pari 'ndrónc a l'è sortì, e a l'à comensà a pregalo.

29. Ma cel a l'à rispòst a sò pari: Vardè, a l'é tanti an ch' i v' servo a pontin, e i l'ò fèt sempr so ch'i m'èi dit; e vui i m'èi mai dèt gnanc ün cravòt da siasinè alégher con i mè amis;

30. Ma après ch'a j'è rivà cost tò fiöl, ch'a l'à sghèrà tūt con il siandrì, j' èi fèt massàr 'l vèl pi gras.

31. Ma 'l pari a j'à rispòst: Fiöl, ti i l'è sèmper con mi, e tūt sò ch'a l'è mè, a l'è tò;

32. Ma a ventava ben star alégher e spassàsla, porché cost tò fradèl a l'era mòrt, e a l'è tornà arviver; a l'era pèrs, e a s'è trovà.

N. N.

Digitized by Google

11. 'N òm l'ava dūi fiōl;

12. E 'l pi giòan di dūi l'à dit al pare: Pare, dèjmi mè tòc; e chèl l'à fèt la part a tūti dūi.

13. Da lì an poc 'l fiōl pi giòan rabassà tūtt el fèt sov s' n'è tirà via lontàn lontàn, e là a l'à aghèrà fūtt da gūgliàrd con le fumne.

14. E sghèrà ch'a l'à avū tūtt, a cul pais j'è rivà adòss 'na gran fam, e chèl a l'à commensà a patir.

15. E a s'è dèt ardrinz e a s'è giūstà con 'a bon d' cul pais, ch'a l'à mandà a la cassina a largàr i porchèit.

16. E a bramava d'ampisse la panza con l'agiànd ch'a mangiàvan i porchèit, e gnun ch'a na dèissa.

17. Gnū torna en chèl a dislava: Quanti servitór a cà d' mè pare ch'a j'àn d' pan da mangiàr pi ch'a na vòlan, e mi si-chì chèjo d' fam!

18. Bèin ch'i m' farù curagi, i andrù dal mé pare, e j dirù: Pare, i u fèt mal anvèrs del Cèl, e anvèrs d' vui;

19. Son pi nin dégn d'èsser ciamà vos fiōl, tgnimi ma fūs ūn d' vos servitàr.

20. E sū, a dèje anvèrs sò pere; e a l'era ancór lontàn, che 'l sò pare l'à già vist gnir, e plà da la compassión, vèslo, marciàj 'nconira finch'a j'è cheit adòss, e l'à basàslo.

21. El fiōl j'à dit: Pare, i u fèt mal anvèrs del Cèl, e anvèrs d' vui; son pi nin dégn ch'i m' ciame vos fiōl.

22. E 'l pare l'à dit al sò servitùr: Vito, la vestiménta la pi bèla, e bùttèila; vito l'anèl ai dì, e le scarpe ai pè.

23. E fòt 'l vèl 'l pi grass, e sagnèlo: i mangrùma, e i darùma 'l past;

24. Purchè che cust mè fiōl a l'era mort, e aùr a l'è arsūscità; a l'era sperdū, e a s'è truvà; e a l'àn commensà 'l past.

25. Ma 'l fiōl pi vèl, ch'a l'era 'n campagna, gnènt a cà, e già vsin, ecco ch'a sent sonàr e balàr.

26. Vito a clama 'n servitùr, e a j dis: Chè ch'a vol dir s' tapagi?

27. E 'l servitùr j'à dit: A j'è gnù 'l vos fradèl, e 'l vos pare l'à fèt massàr 'l vèl pi grass, purchè ch'a l'à arbinà san e salf.

28. E per so-lì l'è andèt an bestia, e a vojava nin pr nin intràr; l'è dovū 'l pare chèl sortir fòr, e a s'è bùttà a pregàlo.

29. Ma 'l fiōl j'à rispòst, e l'à dit al pare: Vardè, l'è tant tèimp ch'i v' fon 'l servitùr, i ù sèmper fèt tūt sò ch'i m'èl comandà, e i m'èi mai dèt ūn mottón ch'i m'el mangiéissa con i mè amis.

30. Ma aùra ch'a l'è gnū stò vos fiōl ch'a l'à mangià tūt 'l sò con le pūttane, i massè per chèl 'l vèl pi grass.

31. Ma 'l pare a j'à dit: Fiōl, dagagna nin; ti t'è stèt sèmper con mi, e tūtt so ch' l'è mè, l'è tò.

32. Vantava bèin far legria, purchè cust tò fradèl a l'era mort, e bèicio arsūscità; a l'era sperdū, e aùr a s'è truvà.

Mèdico Tommaso Pullino.

Digitized by Google

Dialetto di Valperga (Canavese).

11. Ün òm a j'à avü düi fènt;

12. 'L pi gióven d' lor a j'à dit al pare: Pare, dème la part ch'a m' vén: e chièl a j l'à dèta.

13. Da lì 'n pó, 'l fi pi gióven argrià tüt, a l'è andèt ant' ün pais da lons, e là a l'à dsipà 'l fèt só a far 'l desbàuč.

14. Quand ch'a l'à avü consümà tüt, a j'è gnü na gran carestia 'nt cul paia, e chièl a l'à emenà patir.

15. A l'é parti, e a s'é arumbà a 'n agnur d' pr là, ch'a l'à mandà a la sua cassina a largàr i pors.

16. E l'avia vöja d'empisse la panza dle giand ch'i animài a mingiàven; e a j'era gnón ch'a j na dèiss.

17. Arvgnü pó ent chièl, a l'à dit: Tent servitór en cà d' mé pare a l'àn d' pan sin ch'a vólen, e mi ai i móiro d' fam!

18. I m' desvirù, e andrù da mé pare, e j dirú: Pare, i m' la son pià con Nosgnùr e con-vui;

19. I m' mèrito pi nin d'èsser ciamà vost fi: pième pr ün di vost servitùr.

20. A s'è aussà sü, e a s'è 'ncaminà pr andàr da só pare. A l'era pó ancór da lóns, che 'l pare a l'à già vist, e pià da compassión a j'è marcià 'n contra, a j'è cheit s'el còll, e al l'à basà.

21. E 'l fi a j'à dit: Pare, i m' la son pià con Nosgnùr e con vui; i m' mèrito pi nin d'èsser ciamà vost fi.

22. E 'l pare a j'à dit ai só servitùr: Prest, tirè for la pi bela vesta, e vestilo; e bütèje l'anèl ant 'l dì, e bütèje le scarpe ant'i pè.

23. E mnè 'n sà 'n vèl grass, e massèlo, e mingióma, e stüma allégher;

24. Prchó cust mé fi a l'era mort, e a l'è arsüsità; a l'era pers, e a l'é stèt truvà; e a s' son bütè a fèr allégher.

25. A j'era pó 'l só fi pi vèj 'n campagna, e mentre che chièl-si a gnia, e ch'a l'era già apprò a cà, a j'à senti a sonàr e cantàr.

26. E a j'à ciamà ün di servitèr, e a j'à dit: Ché ch'a l'è su-si?

27. E chièl a j'à rispondü: A j'è gnü vost fradèl, e vost pare a j'à massà 'n vèl grass, prché al l'à ertirà salf.

28. Antlora a j'è vgnü 'l fol, e vula nin andàr déin: siechè dunc a l'é sorti só pare, e a s'é bütà preghé.

29. Ma chièl a j'à rispondü, e j'à dit: Beiché 'n pó, tente agn ch'i v' servo, i v'òn mai dsübdi gnanc na vota, e vui i m'èi mai dèt 'n cravót pr ch'i stéies allégher 'nsèm ai mè amis.

30. Ma sübit che cust vost fi, ch'a j'à dsipà 'l fèt só con le-piandre, a l'è gnü, a j'èi massà 'n vèl grass.

31. E 'l pare a j'à dit al fi: Ti i t'è sempr cun mi; só ch'a l'è mè, a l'è tò.

32. A ventava bèn tratàr e far festa, prchè cust tò fradèl a l'era mort, e a l'è arsüsità; a s'era perdü, e a l'è stèt truvà.

Dottor Bellono.

Digitized by Google

DIALETTO DI PONT, ALPETTE E FRASSINETTO.

11. N'òm a l'avìa dül fiöl;

12. E 'l pi giövan a l'à dit al pare: Pare, dème la mia part ch'a m' tocca; e l' pare a j l'à detta.

13. E da lì an pochi dì a s'è antascà tüt 'l fiöl pi giövan, s' n'è andà lontàn an l'ün pais frostér, e là a l'à grüpionà tüt lò ch'a l'avìa, dàndse al bel tèimp.

14. E dopo avàir mangià tüt, a j è vgnü üna gran carestia an cul pais, e chìal a l'à comensà a trovàse ant le miserie.

15. E a s'n'è parti, e a l'è andà a servir 'n sgnór d' cul pais. E al l'à mandà a la soa cascina a largàr i pors.

16. E a l'avrìa mangià volonlér d' cula giande ch'a mangiàvan i pors; e niün a j na dasìa.

17. Da lì tornà an chìal, a l'à dit: Quanta gent 'n cà d' mè pare a màngian d' pan sin ch'a vólon, e mi i son si ch'i mójro d' fam!

18. A vèinta ch'i m' disvia, e ch'i vaja da mè pare, e èh'j disa: Pare, i ö fèt mal contra Nosgnór, e contra d' vui;

19. I son pi nin dégn d'èsser ciamà vost fiöl; trattème m'ün vost servitór.

20. E dandse ardris a l'è tornà da sò pare; e essènd ancora lontàn da cà, 'l sò pare a l'à vist, e a l'è stèt pijà dla compassión, e andàndje incontra a l'à abbrassà pel còl e a l'à basà.

21. E 'l fiöl a j'à dit: Pare, i ö mancà contra Nosgnór e contra d' vui; già i son pi nin dégn d'èsser ciamà vost fiöl.

22. 'L pare pöi a l'à dit al sò servitór: Prest, portèje 'l prim vestì e vestìlo; e büttèje an man l'anèl, e le scarpe ai pè.

23. E andè pàr ün vèl grass, amazzèlo, e mangióma e stóma allégar:

24. Perchè cost mè fiöl a l'era mort, e a l'è arsüscità; a l'era par perdse, e a s'è trovà; e a l'àn comeimsà a star allégar.

25. 'L sò fiöl pi vèj ch'a l'era an campagna, vgnènd e avsinàndse a la cà, a l'à sintì sonàr e cantàr.

26. E a l'à ciamà ün dei servitór, e a l'à interrogà diseìadje, ch'a l'era ün parè tripüdio?

27. E 'l servitór a j'à dit: A j'è vnü vost fradèl, e 'l vost pare a l'à fèt mazzàr ün bel vèl grass, parchè ch'a l'è tornà a cà san e salv.

28. A j è vgnü la rabbia, e a volia nin intràr. Ma sorti 'l sò pare, a l'à comensà a ciamàr.

29. Ma chìal par risposta a j'à dit a sò pare: Mi eh' par tenti agn i v' ö servi, e i v' ö mai dsübidì, e i m'avi mai dèt ün cravót, ch'i mangiàissa con i mè amis;

30. Ma aùra ch'a l'è arrivà cust vost fiöl ch' a l'à mangià 'l fat sò a püttane, a j'ei mazzà par chìal ün bel vèl grass.

31. Ma 'l pare a j'à dit: Fiöl, ti l'astè sempre con mi, e tüt sò ch'i j'ö mi, a l'è tò.

32. A vantava pöi che i fèissan fesia, e che istèissen allégar, perchè sto tò fradèl a l'era mort, e a l'è tornà arsüscitàr; a l'era pers, e a s'è trovà.

A. CAVIGLIONE

Dialetto di Locana (Canavese).

11. 'N òm a l'avéa dùi figl:

12. El pi glóven de chigli dùi a l'à dit a sò pare: Pare, dème la part d'ardità ch'a m' toca; e ciòl a gl'à sparti l'ardità.

13. E dopo pòchi di, cost fiol pi glóven, piglià tùt sön ch'a gl'avgnéa, a l'è partì da sò pais, e a l'è andà logn logn; e là, vivènt alegraménl, a l'à dsipà le soe sostanse.

14. E, dopo avér consümà tùt, ant col pais a gl'è vgnü na gran carestia, e ciòl a l'à comnsà avéi bsògn;

15. E a l'è scapà vìa da là, e a s'è arambà a 'n sgnór de cole part, ch'al l'à mandà a na soa cassinna a largàr i porchèt.

16. E là, pr la tanta fam ch'a patisséa, a s' saréa contenlà d' mingiàr d'aglànt, com'a mingiàven i porchèt; ma gnün a j na daséa.

17. Arvgnü ant ciòl a l'à dit: Quanti servitór a j son ant la cà de mè pare, a l'àn tùtti abondansa d' pan, e mi i moéro si de fam!

18. I vegl lvàme da si, e i vegl' andàr da mé pare, e digiie: Pare, i gl' òn mancà 'ncontra Nostosgnór, e 'ncontra vi;

19. I son pi gnin dögn d'èsser ciamà vosto figl: fème ün d'i vosti srvitór.

20. E, ausàndse, a l'è vgnü a cà de sò pare: sò pare al l'à vist da logne; pià da la compassiön, a l'è marcià a 'mbrassàlo, e al l'à basà.

21. Antlora el figl a gl' à dit: Pare, i gl' òn mancà 'ncontra Nostosgnór e 'ncontra vi; i son pi gnin dögn d'èsser ciamà vosto figl.

22. El pare a l'à dit ai sue servitór: Portè si prösl la prima vatimenta, evstilo; e dèglie l'anél 'ni le soe man, e le scarpe 'nt i soe pei.

23. E meinè ün vèil grass e massèlo, e mangióma alegraménl;

24. Prchè cust mè figl' a l'era mòrt, e arà a l'è arsüsità; a l' era perdü, e arà a s'è trovà; e a l'àn comensà a mangiàr alegraménl.

25. El sò figl pi vegl a l'era 'nt el camp, e canle ch'a l'è vgnü, e ch'a s'è aprocià alla cà, a l'à sinti 'l son e 'l canl de la müsica.

26. A l'à ciamà ün d' i servitór e al l'à 'ntrogà pr savér sön ch'a gl' era de nöf?

27. E cui servitór a gl' à dit: A l'è vgnü vosto fradèl, e vosto pare a l'à massà ün vèil grass pr argiois-sansa, ch'a l'era tornà a cà san.

28. Cust figl pi vègl desdgnà de sönsi a voléa pi gnin 'ntrar 'n cà: el pare a l'è sorti, e a l'à comensà ciamàlo.

29. Ma ciòl a l'à rspondü, e a l'à dit a sò pare: Ecco, mi a l'è già tèinti ögn ch'i v' servo e i v'òn sèmper übidi, e vi i m'èi mai dèt ün cravè pr ch'i stéiss alégr con i amis:

30. Ma dopo ch'a l'è vgnü cost vosto figl, ch'a l'à dsipà 'l sò patrimoni malamént, vi j èi massà ün vèil grass.

31. Ma 'l pare a gl' à respondü: Mè figl, tì i t' è sèmper con mi, e tütte le mie sostanse a son tóe.

32. A mantuva bèn far d'amvit e alegria, prchè cost tò fradèl a l'era mòrt, e arà a l'è arsüsità; a l'era perdü, e arà a s'è trovà.

Dottor Taro Carl' Amedeo

DIALETTO DI SPARONE (Canavese).

11. Ün scert òm a l'avía dói fiól;

12. E 'l pi gióvo d' cósti a l'à dit al sò pare: Pare, dème la porsión ch'a m' tocca dle sostanse; e a l'à sübit dividü trà costi lé sostanse.

13. E da lì a pochi dì, rifiränt tütt 'l presse dle sóe sostanse, cóst fiól pi gióvo a s' n'è andàsne via 'n pais lontàn, e là a l'à dissipà tütte sóe sostanse vivènt füssüriosaménte.

14. E dop d'avél consümá tütt, a j'è sücedüje üna gran fam ant cól pais; e chièl a comensava già a esse bsognós;

15. E da lì a s'è allontanàsé; dop so-sì a s'è convnüse con ün sitadin d' çól pais, 'l qual a l'à mandá a paseolè i pors.

16. E chièl a desiderava d'mpisse sóa pansa d' cólle giande ch'a mangiava i pors, e 'nsün a j na dasia.

17. Rifiettènt pöi in sè stess a l'à dit: O quanti servitór a són 'nt la cà d' mè pare, ch'a l'àn d' pan fin ch'a na vólo, e mi si i möiro d' fam!

18. I m'àusró, e i andró dal mè pare, e j diró: O mè car pare, mi i ón pcá 'ncontra 'l Siél e dnans d' vói;

19. I són pi nén dégn d'èsser ciamá pr vost fiól; considerème pr l'avni com'ün di vòst servitór.

20. E sübit a s'è aussàse, e a s'è portà 'n vers 'l pare; e essènt 'ncora 'n pò lontàn, 'l sò pare al l'à vdülo, e plà da compassión, corrènt'n pressa a s'j è casca s 'l sò col, e al l'à basàlo.

21. E 'l fiól a j'à dije: O páre, mi i'on pcà ancontra 'l Siél e dnans d' vói; i son pa pi dégn d'èsser ciamà vost fiól.

22. Allora 'l pare a l'à dit ai só servitór: Portè sübit si la vesta pi bella, e vstilo; e bütèje l'anèl 'n só man, e i scarpe ai só pé;

23. E portè si ün vailèt gras, e massélo, e mangióma, e büvóma;

24. Prché cóst mè fiól a l'era mort, e a l'è tornà a vive; a l'era prdü e a s'è trovàse; e a son bütàse a mangè.

25. E 'l fiól pi vèi a l'era 'n campagna, e vnènt e avsinàndse a cà, a l'à santì d' sinfonie e d' cant.

26. E a l'à ciamà ün di servitór, e al l'à interrogalo, cosa ch'a l'era tüt só-si?

27. E chièl a jà dije: 'L tò fradèl a l'è vnü, e 'l tò pare a l'à massà ün vailèt gras, prchè ch'ai l'à trovàlo.

28. 'Nrabbià cóst-si a volìa pi nén 'ntrè 'n cà; sortènt 'l sò pare, a s'è bütàsse a preghèlo.

29. Ma chièl rispondènije a j'à dit a sò pare: Guardè 'n po; mi, a son già da tanti agn ch'i v' servo, e i v' son sempr stèt übidiènt, e püra i m'èi mai dàme ün cravòt, ch' i lo mangéisa con i mè amis;

30. Essènt pöi vnü vost fiól, ch'a l'à consümá tütte le sostanse con 'l pütlane, j avi massàje ün vailèt gras.

31. E chièl a j'à dije: Mè fiól, ti i l'è sempr stèt con mi; e tüt l'ón ch'a l'è mè, a l'è tò.

32. 'N cósta occasión a bsognava mangè e stè allégr, prchè cóst tò fradèl a l'era mort, e a l'è tornà a vive; a l'era prdü, e a s'è trovàse.

Sacerdote VERLUCA GIACOMO.

Digitized by Google

DIALETTO DELLA VALLE DI SOANA (Ingria, Ronco, Valprato e Campiglia).

11. Ün gori ho at avü dui figl;
12. E lo pi giòvno ho at dit a son pà: Papà, donamme la mia part, chi me vint de tot lè fàite nostro; e lo bon dürbi gile l'à donàt, e divfdüa.
13. D'après a pochi ger avènt rastréit totta sua targa, se figl pi giòvno sci ho se. n'est alà lognòn ante de pais forestér; e lai con sia compagni ho at murcà tolta la targa di son pà an ün poc de tèn, menànt ünа vita da maunètt vignardér.
14. Après d'avéir cücà tot, j ost venüa en sli contór ünа gran claresti, ch'i crevávont medi de basorda; e nostro poglin ho al comensià estre elarglà d'ogni miserj.
15. De maneri che ho l'est slà costréist a cuiéirse ün baudróic de sli contór, e se baudróic-si ho lo at mandà a goernàar le crüina an ünа slà cassina.
16. Ed avrift murcà de scènt, chi sücant li chezsa, sè ho n'üsset porsü avéir; ma gnün gné-ne donàvant.
17. Ho at poi bin pensà da se medém alti fàite siél, e determinà, disènt: Quanti famàut a cospa de mon dürbi j'avànsunt de gerp, e ghigió ge crevo sci de ghèisi!
18. Ho s'èst resòlt de tornàr a son pà, e ge li dirrè: G'èi fàit fütti li mal, o mon papà, vers lo bon Pierio, e vó, mon bon dürbi;
19. Ge mèrito pi d'estre dimandà vostro poglin, ma tenimme mas che com'ün d'i vostri famànt.
20. Ho s'est bütà in carcheri, ed ho l'est venü a son pà; essènt ancór long, lo son bon dürbi lo at viü, ed ho s'est rendü compassión, l'est fuiéit an contre, saulà al còul, ed ho l'at basià.
21. E son figl ho at dit a son pà: Papà, g'èi fait fütti li mal vers lo bon Pierio ed a vuo, mon papà; ge mèrito pi d'èstre demandà vostro figl.
22. Sou pà ho at comandà poi, e dit a siéi famàut: Prest, vistilo de gl'arbigluire da broci come dovànt, e bütàli l'anèl alli déi de sia man, e clausèli sie pia con di bli savàt.
23. Alatle sübit a prenderé lo pi bel vèl, masciélo, preparade ün bon dinàr, che ne stén allegro;
24. Perché sce mia poglin-sci lo avoi perdü, e creü mort, ed ora ge l'ei trova vi, e riavü a me i comensén duncre a star allegro, miagén e bevén per consolasión.
25. L'àutro figl pi viégi ho l'éret fer per la campagni: e acant che ho fait per venir, e avisinàsso a masón, ho at senti il son de la banda.
26. Ho at demanda a ün de li famàut scen ch'o l'érat, od i füssont scele allegrie e festin?
27. Sce famàut-si ho gl'at respondü: Ho l'est venü vostro frare, e vostro dürbi perchè ho at trovà son poglin, vostro frare, ho at fàit ammasciér lo vèl pi gras, che ho avéit, per donàr üa past d'allegri e consolasión.
28. Sce figl-sci primiér ho s'est enrablà contra son pà, e ho voléit nient entrèr o masón; son dürbi dunc, ho l'est sorti fera do cospa, e ho l'hat pregà, che ho intrèsset.
29. Sce poglin pi viégi ho at respondü a son dürbi: Da tenti ans cha ge ve servéiso, e v'ei mai disübbidi, m'edde mai donà ün ceyréi, che ge inercasso, e stasso allegro co'imiei camu;
30. Ma poi a sce figl-sci pi giövno, che ho at consümài ansemblo alle porcazze tolta sia targa, ora che ho l'est venü, gl' edde ammascià lo vèl pi gras.
31. Lo bon dürbi ho gl'at respondü ent est a maneri: Mon caro figl, te sempre stà ei me, e sen che ho l'est min, ho l'est ton.
32. Ho l'est poi ciosa bona, e bin fàiti lo rallegrèsse, e far festa, perché ton frecio, che ge lo creoi mort, e perdü, ho l'est revivü, e ge l'ei trovà.

Il Rettore della Parrocchia di Campiglia.

Digitized by Google

Dialetto di Biella (Canavese).

11. Ün òm a l'éja dül fiöl;

12. E l'ültim di dül a j'à dičje a só père: Père, dème la mia part d' sciò ch'a m' vèn: e cél a j'à dačje a tüč dül sóa part.

13. Da lì a uèro dì, stu fiö pü žuvu, a l'à bulà tütt 'nsèmpia, e a l'à fač sö fagòt, e a s' n'è andàsne 'nt' ün pais da lunš, e là en ribolte d' tüč i culùr a l'à sgarà tütt 'l fač sò.

14. Quant ch'a l'à jö mangià tütt, a j'è vgnüje 'nt cul pais-là na gran carestia, e cel a l'à cmansà stantè dla fam.

15. E a s' n'è 'ndàsne, e a s'è ajüstàsse con n'asgnùr d'-cul pais, ch'al l'à mandàlo 'nt na sua cassinna a guarnè i porscèi.

16. E al l'éja cél la vöja d'mpinisse la panscia di agiànd ch'a mangiàvo i porchitt; ma gnün a j na déja.

17. Quant pö ch'a l'à dvèrt i öč, a l'à dič: Quanč servitùr 'nt la cà d' mè père a l'àn d'l pan a sfüg, e mi qui i m' möro d' nètia!

18. I vè sussème, e i vè andèmne da mè père, e i vè dije: Père, mi i ù pcà 'ncontra 'l Sgnùr e 'ncontra d' vui;

19. Mi i son p' gnin dègn d' esse clamà vos fiö; traitème com l'ültim di vos servitùr.

20. E a s'è propi aussàse, e a l'è 'ndàsne da sò père; e 'ntànt ch'a l'era 'ncù lontàn, sò père al l'à vgülo, e a n'à ajüne compassiön, e a j'è cursje 'ncontra, a j'à bütàje i brass al còl, e al l'à basàlo.

21. E 'l fiöl a j'à dičje: Mè car père, mi i ù pcà contr' 'l Sgnùr, e contra d' vui; mi i m' mèrit p' gnin d'esse clamà 'l vos màt.

22. E 'l père a j'à dičje al sò servitùr: Sü, sü, viet, tirè fóra la vest la pü bela, e bütèjl' adòss; bütèje dcò l'anèl 'nt' 'l di, e j' ascherpe 'nt i pè.

23. Mnè dcò qui 'l bocin pü grass, e massèlo: ch'i vö ch'i mànglu e ch'i stago alégher;

24. Parchè s' mè mat a l'era mort, e a l'è turnà arsüssitè; a s'era prdüsse, e a s'è turnàsse truvè. E 'ntràant a l'àn cmansà stè alégher.

25. 'L fiöl prim pö a l'era 'n campagna; e 'nt 'l rilùrn avsinàndse a cà, a l'à sentü i sun e i bài ch' a s' fèju.

26. E a l'à fač avnì ün di servitùr, e a j'à clamàje sciò ch'a t'era sciu-lì?

27. E cél-là a j'à rspondüje: A j'è turnàje vös frèl, e vos père a l'à massà 'n bel vèl grass, parchè ch'a turna ayéilo a cà.

28. E cél alura n l'é sautà 'n bestia, e al n vria p' gni 'ntrè 'at cà. 'L pare donca a l'è surtì da d' fora, e a s'è bütàsse a piélo a l' bonne.

29. Ma cél-là a j'à rspostje, e a j'à dičje a sò père: A son jà tanč aga ch' mi i v' serviss, e i ù sempr fač tütt sciò ch' vui i m'èi cmandàme; e vui i m'èi mài dačme 'n cravót, ch'i m' lu gudéiss cun i amis.

30. Ma dop ch'a j'è vgnüje st' vos màt, ch'a l'à sgarà tütt 'l fač sò con d'jé strüsasce, i èi massà pr cél l' bucin pü grass ch' j' éisse.

31. Ma 'l père a j'à dičje: Mè car fiö, ti a t'è sempr cun mi; e tütt sciò ch' i ù mi, a l'è anca tò.

32. Ma a l'era pü ch' giüst d' fè na ribota, è d' fè festa, parchè sta tò frèl a l'era mort; e dès l'è risüssilà; a s'era prdüsse, e i l'uma turnàlo truvè.

N. N.

Digitized by Google

Dialetto di Caravino (Canavese).

11. Ün òm a l'éja dŭj fi:

12. 'L piŭ gióvo a j'à dič a sò pari: Dèmi, pari, só ch' am' toca d' mia part; e 'l pari a j'à divis, e a j'à dač sóa part.

13. Da lì an poic dì aprŏ 'l fi pi gióvo a s'à 'nraminàssi, e a s' n'à 'ndàsni lontàn, e a l'à maugiassà tŭtt 'l fač sò, mnànt ŭna vita a mal mòd.

14. Consŭmà ch'a l'à biŭ tŭt, a j'è gnŭja ŭna gran carestia ant cul pais, e a l'à cmensà trovàsi bsognós.

15. E 'ntánt avènt gnin da mangiàr, a l'è 'ndà da n'òm d' cul pais prtànt ch'i déissa d' travàj pr podèi gavàsi la fam; e st' òm a l'à mandàlo a na sóa cascinna a largàr i porchit.

16. An tra mentre a desiderava finna d' mangiàr la giant ch'i déjo ai porchit; ma j'era gnun ch' a j na déissa.

17. A l'à bŭtà testa a parti, e a l'à dič da pr ciàl: Vuèiri servitŭr ch'a l'à mé pari, ch'a l'an d' pan fin ch'a volo, e mi qui i morio d' fam!

18. Ah! a l'è mèi ch'i m'àussa sŭ, ch'i vàjo da mé pari, e ch'j dijo: Pari, i ù mancà contra Dio e contra vui;

19. I mèrito p' gnin d'essi ciamà vost fi; piém' almén pr vost servitŭr.

20. E a s'à ausàssi sŭ, e a s' n'à 'ndàsne da sò pari. Mentre ch'a l'era 'ncór lontàn, 'l sò pari 'l l'à vgŭlo, e pià da la compassión a j'è corŭje 'ncontr, a j'à sautài al còl, e 'l l'à basàlo.

21. 'L fi pŏ a j'à dič: Pari, i ù offéis Dio e vui; i mèrito p' gnin d'essi tgnŭ pr vost fi.

22. Ma 'l pari ciama i sò servitór, e j di: Presto, qui fora la pi bela vestimenta, vestimlo; bŭtèj l'anèl ant 'l di, e causèmlo.

23. Piè 'n vèl grass, massèlo, ch'i mangióma, e ch'i stóma alégher;

24. Prchè cust mé fi a l'era mort, e a l'è risŭscità; a s'era perdŭsi e a s'à trovà; e 'ntratànt a s' son bŭfassi a mangiàr e stàr alégher.

25. 'L fi pi vèč pŏ a s' trovava 'n campagna; vnènt donc, e vsinànlsi a cà, a l'à sentŭ ch'a s' sonavo e ch'a s' balavo.

26. Ciamava 'nsò servitŭr: Che ch'a vól dir sta novità?

27. E cial a j'à rispòst: A j'è gnŭ vost fradèl, e vost pari, tánt contènt ch'a s' l'es vgŭslo a cà 'rdi, l'à fač massàr 'l vèl pi grass.

28. Sentì sti cosi a j'è gnŭj la cagninna, e vnia gnin entrà 'n cà; j'è sortì donc sò pari, e 'l l'à pregà ch'a 'ntréissa.

29. Ma ciàl j'à rispòst: Mi ch'a l'è tènč agn ch' i v' servo, e ch'i v' ò sempi obdì 'n tŭt, e pr tŭt, i si mai stač cul d' dàmi solaménl ŭn cravót pr far n'alégria col mè amis.

30. Ma dop ch' j'è gnŭj st vost fi chì, ch'à l'à mangiassà tŭt 'l fač sò 'ndasànt pr travèrs, j'èi sŭbit fač massàr 'n vèl grass.

31. Mè car fi, a j'à rispòst 'l pari, tl t'è sempi con mi, e tŭt só ch'a l'è mè, t'è tè.

32. L'era pŏ tŭt giŭst ch' stéisso alégher e ch'i fèisso festa adèss, ch' j'è gnŭj 'l tò fradèl, prché l'era mort, e 'dess l'è risŭscità; l'ero pers, e 'dess s'à truvà.

N. N.

DIALETTO DI AZEGLIO (Canavese).

11. Ün òm a l'èja düi fiöj;

12. E 'l sicónd a l'à dič a sò pari: Pari, demmi la mia part dei beni ch' i m' lassrissi. E col pari a l'à fèi le part dei beni ch'a l'èja.

13. E da lì a polc dì, el sicónd fi, a l'à büttà tüt'ansèm, e s' n'andà 'n lontàn pais, e a l'à mangià tüt in bagordari.

14. Quand ch'a l'à mangià tüt, a j'era na grossa caristia 'nt col pais, e col fi a l'à prinsipià stantàr de tüt.

15. Quel fi a l'è andà da ün ric d' cul pais, 'l qual a l'à mandà ant üna soa campagna a largàr i porchit.

16. E là, tanti volti a 'l dsiderava d'trovàr dl' àgiand pr inpissi la pansa, ch'a mangiavo i porchit; e gnün a j na déja.

17. Ma cost fi a l'à pensà trà ciäi e ciäi, e a l'à dič: Quenč servitór a j soni nin in cà d' mi pari, ch'a j'àn del pan fin ch'a vólo, e mi i m' na mori d' fam!

18. I sostrò, e i andrò da mi pari, j dirò a ciäl: Pari, i j' ò pcà contra 'l Ciél e contra vui;

19. I son pü nin dégn d' ciamàmi vos fi; trattèmi solamént come ün dei vös servitór.

20. E li a s' é aussà, e a l'è andà da sò pari; e 'ntramént ch'a l'era ancora lontàn, so pari a l'à vgü, e sübit a l'à avü gran compassión, e a j'à corrü 'ncontra, e a j'à büttà i bras al còl, e a l'à basà.

21. E 'l fi a j'è dič: Pari, i ò pcà contra 'l Ciél e contra vui; i son pü nén dégn d'essi ciamà vos fi.

22. E 'l pari a l'à dič ai sè servitór: Prest, presi, gavé for la vesta pü bella ch'a j sia, e büttéglia adèss; büttèj l'anèl al dì, e i scarpi al pè.

23. E mnè ün vèl gras, mazzèlo, ch' a s' mangia, e ch' i fajo bancàt.

24. Porchè cost mè fi a l'era mort, e adès a l'è rissüssità; a l'era perdü e a s'è trovà. E cosi i àn cmensà a far bancàt.

25. 'Nllora l' prim fi a l'era 'n campagna: ent 'l tornàr avsinàndsi a sua cà, a l'à santi sonàr, e ch'a s' ballava.

26. E a l'à ciamà a ün servitór, e a j'à domandà chè ch' a l'era cells festa?

27. E col a j'à dìe: A j'è torna 'l to fradèl, e tò pari a l'à mazzà ün vèl gras, pirchè ch'a l'à riavü san.

28. E 'l prim fradèl a l'è andà in còlera, e al vorria nin intràr en cà. E 'l pari 'nllora a l'è sorti for, e a l'à cminsà a pregàlo.

29. Ma 'l prim fi a j'à rispòsi, e a j'à dič a sò pari: A l'son zà tènč agn ch'i v' servis, e ò mai dsobdì 'l vos comànd, e pürа i m'èi mai dèč ün moltonàt ch' i féis üna marenda con i mè compàgn.

30. Ma porchè ch'a j'è vgnü l'àut fi ch'a l'à mangià tüt con d' fómni d' cattiva vita, j'èi mazzà ün vèl gras.

31. Ma sò pari a j'à dič: Fi, ti t'è sempi mè fi; e tüt col ch' i j'ò a l'è tò.

32. Ma a l'era giüst d' far bancàl. e d' far festa, porchè cost tò fradèl a l'era mort, e adès a l'è risüssità; a l'era perdü, e a s'è trovà.

M. M.

DIALETTO DI BORGOMASINO (Canavese).

11. Ün òm a l'avia dŭi fiŏl;

12. 'L pì cit a j'à dič a sò pare: Pare, dème la mia part ch'a m' tocca di beni. E cel a j'à sŭbit dividŭje dasèntje lon ch'a j toccava.

13. Dop pŏl an poche giornà sto fiŏl 'l pì giòvo avènd ramassà tŭt lon ch'a l'à pudŭ, a s' n'è parti pr ün pais lontàn, dunt ch'a l'à dsipà tŭt cul ch'a l'avia con d' meretris.

14. E dop pŏl d'avé consŭmà, e dač fin al tŭt, ant cul pais a j'è vnŭje na gran carestia, e a j'é cressŭ la fam, mancàntje ogni sort d' cose.

15. A Rè andàje aprŏ a ün d' cul pais, e cust-qui al l'à mandà a na suvà casinna a largàr i purchit.

16. E là cel a s' figŭrava d'ampisse la pansa con cule giant, ch'a mangiavo i porchit; ma gnŭn a j na dasia.

17. Finalmènt pŏ a s'è bŭtà pensè tra cel e cel; oh! tenč servitór ch'al l'à mé pare ch'a l'àn del pan d'avàns, e mi i m' trovo qui ch'i moro dla fam!

18. Stŭdiànt ben a l'à dič: I m' ausrù da qui, e i andrù da mè pare e j dirù: Pare, mi i ù pcà contra 'l Ciél, e contra d' ti;

19. Mi i son pì nén dégn d' esse ciamà 'l tò fiŏl; tràtme com'ün di tŏ servitór.

20. Ausàntse s' n'è parti; auvsinàntse a la cà d 'l pare, 'l pare l'à vdŭ da lontàn, al l'à conossŭ; plà da la compassión a s'è bŭtàsse cure andasèntje all'incóntr, piàntlo p 'l còl e basàntlo.

21. Ant cul momènt 'l fiŏl a j'à dič: Pare, mi i ù pcà contra 'l Ciél, e contra d' ti; mi i son pì nén dégn d'èsse ciamà tò fiŏl.

22. E 'l pare a j'à dije sŭbit ai sŏ servitór: Andè piàr la pì bela vesta ch'i trove, e vestilo sŭbit; e bŭtèje anche l'anèl ant al di, e le scarpe ant i pé.

23. E andèj a piàr 'l vitèl al pì gras ch'a j sijo, e massèlo, e ch'i fùma ün bon banchèt, e ch'i stuma tŭč alégher;

24. Parché mi cust fiŏl i lu credija mort, e a l'è rissŭscità; i lu credija perdŭ e l'ù ritrovà; e i àn comensà stè alégher.

25. 'L fiŏl maggiór l'era 'n campagna, e vnènd, e vsinàntse a la cà, sent d' concèrt d' son e d' bal.

26. A ciama ün di sŏ servitór, e a j'à ciamàje: coss'èlo cust rumór?

27. 'L servitór a j'à rispondŭje: A l'è tò frèl ch'a l'è tornà a cà, e tò pare a l'à fač massè 'l vitèl pì gras, parché al l'à vdŭ san e salv.

28. Sentènd custe nŏve, cust-qui a l'è sautà an còlra, e a l'à nén vŭ intrè ant cà; 'l pare sort fora, e al l'à pregàlo d'antrè.

29. Ma cel a j'à rispundŭje: Mi a l'è tenč ugn ch'i t' servo e i j'ŏ mai fač gnente contra 'l tò voléi; e a mi t' m'è mai dàme gnanca ün cravòt ch'i m' lo godéissa con i mè amis.

30. Ma cust tò fiŏl ch'a l'à mangià tŭte l' suve sostanse con d' meretris, e ch'a l'è tornà a cà, ti l'às fač massè 'l pì bèl vitèl gras.

31. 'L pare a j rispùnd: Ti t'è sempre con mi; i mè avéi a son tŭč tò.

32. Ma adès a l'è ben giŭst ch'i fasso festa, e ch'i stuma alégher tŭč ansema, parchè to frèl l'era mort, e a l'è rissŭscità; l'era perdŭ, e al s'è ritrovà.

N. N.

Digitized by Google

DIALETTO DI DRUSACCO (Canavese).

11. Ün òm a l'avia dói fiöl;

12. 'L pi dovo a j dis al pare: Pare, dème la mia part; e 'l pare allora a l'à sparti a tüt dói il patrimoni.

13. Da lì quàlc dì, 'l fi pi dovo, ramassà e pià con chèl tüt 'l fat sò, a s' n'è partì, e a l'è andàit ant ün pais lontàn; dove a l'à mandà al brö la sua roba, con balossade.

14. Dop d'avél dissipà tüt quant, aggiüntàndse an cui pais üna gran carestia, a l'à comensà sensi ch'a j mancava 'l necessarj.

15. Allora a l'è andàit pr là, tost aggiüstèse ün padrón, dal qual a l'è stàit mandà a na cascina a larghè i pors.

16. E là al desidrava d'ampisse la panza d' cui agiànd ch'a mangiavo i pors; ma a n'a podia nént avél, perchè niün a j ne dava.

17. Allora 'l por fiöl a l'è entrà ant chél, e a l'à comensà dir: Quanti servitùr a i són a cà d' mè pare, ch'a mangio pan a crepapanza, e mi al lög i möre d' fam!

18. Ah! i m' levrö ben da sì, e i andrö dal pare, e j dirö ben: Pare, i ö mancà a dispèt del Ciél e a dispèt vost;

19. I son pa pi dégn d'èsser ciamà vost fi; pième però ancora come vost servitór.

20. Con cust proponiméint a l'è andàit dal pare; e 'l pare avendlo vist da lóng, pià da compassión a j cur ancontra, a j bütta i brass sül còl, e al basa.

21. 'L fiöl a j dis: Pare, i ö offéis 'l Ciél e voi; i son pa pi dégn d'èsser ciamà vost fi.

22. E 'l pare, vollàndse ai servitór, a j dis: Andè piè e portè prest 'l vsti pi bel, e bütlèjlo adòss; bütlèje l'anèl al dì, e le scarpe ai pè.

23. E andè piè ün bel vèl grass, massèlo prest, perch' i fasso ün arsignón;

24. Perchè cust mè fi a l'era mort, adra a l'è arsüscità; a l'era pers, e a l'è artrovà; e da lì a s'è comensà far festa.

25. 'L fiöl pi vèi a l'era in cust fratèmp ant campagna; tornànd a cà, mentre a l'era vnü visin, a sèint d' rumùr e d' danze.

26. A ciama a ün servitùr che che j era d' nöf, e perchè a s' fasia cula festa?

27. Sl' servitùr a j dis: A l'è tornà lò fratèl, e 'l pare a l'à fàit ciacchè ün bel vèl grass, e l'à vojü far festa, perchè che l'è tornà san.

28. 'L fiöl pi vèi allora a l'è andàit ant rabbia, e a volia pa pi nèat anirè an cà; e 'l pare a l'è sorti fuor a pregàlo.

29. Ma 'l fiöl a j à rispòst parèi: A i son tèlnö agn ch'i v' servo, i v'ö mai disobidi, e pür i ö mai avü da voi ün cravèl, perch'i podéissa fe arsignón coi mè amis.

30. Adèss, perchè ch'a torna a cà l'àut vost fiöl, dop d'avéi mangià tüt 'l fat sò, e meinà la grama vita, i masse per chèt 'l vèl pi grass.

31. Allora 'l pare a j'à rispòst: Car fi, ti t' è sempre con mi, e lo che i ö, a l'è tüt lò.

32. Ma a l'era pr àut giüst ch'i féisso ün arsignón adèss e ün'argiolssansa, perchè ch'el tò fratèl a l'era mort, e adr' a l'è arsüscità; a l'era pers, e s'è trovàsse.

D. GIULIANO SANDRI.

Digitized by Google

Dialetto di Rueglio (Canavese).

11. N'òm a l'à avü dü fi;

12. E 'l pi gióvan a l'à dič ai pare: Pare, dème la porsión ch'a m' vèn: e 'l pare a j'à dèč a tüč e dü la sóa part.

13. Da lì an pòic dì 'l ß pi gióvan a l'è partì, dop avài stroppà tüt sò ch'a l'à possü arabasàr, ant ün pais tanto da lóns, e bel e là a l'à macià tüt sò ch'a l'ava con na partia d' sčianche.

14. E dop avài macià tüt, a j'è gnü na gran fam an qui pais, e a l'à comansà vesne dla bèla.

15. E a s'è tujàit, e a l'è andà a sarvitór con ün d' qual pais, 'l qual al l'à mandà a targàr i porchit.

16. E a l'ava vòja d'ampise la pansa di agiàn ch'a maciàvan i porchit; e a l'ava gnón ch'a gna dàss.

17. Dop avài armanacà an poc das par chèl, a l'à dič: tènč sarvitùr à cà dal mè pare a l'àn d' pan d'avàns, e mi sì a carpàr d' fam!

18. I lvrù sü, e i m' n'andrù dal mè pare, e j dirù: Pare, i l'ò fè bèla grossa a Nosgnór, e a vui tüttа;

19. I m' mèrito pi nin ch' vn i m' ciami par vös fi; batchème mac pi com'ün di vös sarvitùr.

20. E ausànse sü a s'è 'ncamminà vers al sö pare: e mentr' a l'era ancór da lóns, a l'è stè vist dal sö pare, 'l qual ciapà dala compassión a j'è corrü sübit an contra, e a s'jè tacà al cöl, e a l'à basà.

21. E 'l fi a j'à dič: Pare, i l'ò fè bèla grossa a Nosgnór, e a vui tüttа: i m' mèrito pi nin ch' vu i m' ciamì par vös fi.

22. E 'l pare a l'à dič ai sö sarvitùr: Vuito, portè sì la pi bella vastimanta, e vastilo da drič, dasije n'anèl an man, e causèlo com'a s' dèi.

23. E andè avài ün vèl gras, e ammassèlo, e maciùma e banetùma;

24. Porchè quast mè pòr fi il eresava mort, e a l'è tornà arvivar; a l'era pardü, e a s'è tornà trovàr; e lì a l'àn prinsipià a banetàr, e star alégar.

25. E 'l sö fi pi vèj a l'era par campagna, e mentr' a gnava, e a s'avsinava a cà, a l'à sanlì d' chènč e d' sun.

26. E a l'à ciamà ün dí sö sarvitùr, e a j'à dič, ch'a j contàissa an pòc ch'a l'era tüt qual romór?

27. E qual a j'à dič: A j'è gnü 'l tö fradèl, e 'l tö pare a l'à ammassà ün vèl gras, porchè ch'a s' l'è vist a unài bel san.

28. A j'è gnü 'l fol, e a ulava nianca 'ntràr; ma 'l sö pare sortiàntje ancontra da d'fora, a s'è bütà a pregalu.

29. Ma chèl rispondàntje al pare a j'à dič: Mi a j'è tenč agn ch'i v' servisso, e i u sàmpar fè tüt sò ch'i m'ai comandà; ma vu i m'ai mai dè ün cravòt da far palà coi mè amis.

30. Ma appàina gnü quast'àut vös fi ch'a l'à macià tüt 'l faè sö con ja sčianche, j'ai ammassà ün vèl gras.

31. Ma chèl a j'à dič: Fi, ti t'è sàmpar con mi, e tüt sò ch'è mè a l'è tö.

32. Aùra antava banetàr, e arligràse, porchè quast' tö fradèl a l'era mort, e a l'è tornà arvivar; a l'era pardü, e a s'è tornà trovàr.

P. Bianchetti Bartolommio, Maestro di scuola.

Digitized by Google

Dialetto della Valle d'Andorno (Canavese).

11. Ün òm a l'éja düi matèlt;

12. 'L pü giòvo a l'à dičje a sò pare: Pare, dèmme la mia part ch'a m' tocca; e 'l pare l'a dàcceila a tüč e düi.

13. E da lì a quaic dì st' groé, rcollèč tütt sciò ch'a l'éja, s' n' è 'ndàsne 'nt ün pais da lunš, e là a l'à mangià tütt 'l fač sò, faghènd l'asgarón.

14. Aprè ch'a l'à jü mangià tütt, a j'è vgnüje 'na gran caristìa 'nt cul pais; e cél a l'a cmensà patì fam.

15. E l'è andà bütèse a servi a cà d'ün sgnór d' cul pais; e st' quí l'à mandàto an campagna a vardè i porchitt.

16. E a l'éja tanta fam, ch'a j tirava finna la gola d'ampisse la ventre dla giant ch' a mangiavò i porchitt; e a j déje gnanca còlla-là.

17. Andócca a l'à divèrt i égge, e l'à dič das par cél: Quenč servitór a cà d' mè pare a j'àn d' 'l pan d'avàns, e mi qui i mor d' fam!

18. Là! i vè bugème dá qui, tornè a cà d' mè pare, e dije: O pare, i ò fačneüna trop grossa al Signór e a vut;

19. I mèrit pü gnàin d' ciamème vos fiöl: plèmme numè par vos sarvitór.

20. E s'è aussàse, e l'è andà a cà; e l'era 'ncóra da lunš ch' sò pare l'à vgülo; la compassión l'à pialo, j'è andàje prest en obia, s'è laccèse al còl e a l'à basàlo.

21. Andócca 'l fiöl j'à dičje: Pare, i ò offendüve vui e 'l Signór; son pü gnan dégn d'esse ciamà vos fiöl.

22. 'L pare a l'à dič al sò servitór: Portè presi dle vestimente, vestillo; bülèje l'anèl ant el dì, e causèlle.

23. Andè, massè 'n vèl ben grass; anché trattómma e fómmia brandè;

24. Par sciò ch 'l mè matt l'era mort, e a l'è rsüscità; l'era pardüse e a l'è trovà.

25. 'L prim frèl l'era 'n campagna; tornànd a cà, el sent eut tapage;

26. E al clama da 'n servitór ché ch'a l'era?

27. St' quí a j dis: J'è vnüje tò frèl, e tò pare 'l tratta par scio-lì.

28. L'àuto j'è vnüje 'l fut, e 'l vlia gnin andè d'inte; 'l pare l'è vgnü fora, e s'è bütase a plèlo al bònae.

29. Ma l'àut l'à dičje: A l'è tenč agn ch'i t' serviss; son sempe stač übidiènt, e a t'è mai dačme 'n cravél par fè 'na giülissanza con i mè amis.

30. E adèss, ch'a j'è vnüje st' àut tò fiöl ch'a l'à mangià 'l fač sò con le cmare, par cél t'è fač massè 'l mèj vèl ch'i ubbio.

31. E l'àut a j rispónd: O mè car toisòn, ti t'è sempe con mi; e tütt sciò ch'a l'è mè, l'è tò.

32. Antava bé fè 'n po' d' festa anché par tò frèl, ch'a l'era mort, e a l'è rsüscità; ch' i cherzio franc pardü, e l'ómma tornà trovèlo.

N. N.

Digitized by Google

Dialetto di Settimo-Vittone (Canavese).

11. N'òm a l'avìa dūi mūi;

12. 'L mūlèt a l'à dit a sò pare: Pare, dème 'l mè loc d' pais ch'a m' vèn; e a j'à partie.

13. E dop na chela, a l'à ansacà coi quat sòit ch'a l'à tirà, e a s' n'à andàsne da lons; e là fasènd viole, e dësbàucie ansèm a d' lūffie a l'à fèt arlàn a tūt.

14. Trovànse con pi nlente, essèntje na gran famina ant cul pais, a l'era costrèt a far 'l ridàn.

15. E pui a l'è andèt a far 'l servitór ansèm ūn d' cul pais ch'a 'l mandava a larghè i tòj.

16. Tant a l'era la sgūrma ch'a l'avìa, ch' dsiderava d' fè na pèt d' cule gians ch'a mangio i tòj; ma niūn gna dava.

17. A l'à pensà na chela, e pu a prieava da spar cièl! O quentie servitór ch'a son a cà d' mè pare ch'a l'àn d' pan fin ch'a vólen, e mi come 'n ridàn i moro d' niglia!

18. A l'à pensà ben i su vers e a l'à dit: I vūi andà a trovà mé pare, e vūi dije: Pare, i ò fet nèc 'l bon Giūs e vui;

19. Mèrito pà pi d'esse vos mūi; arcojme almén per vos servitór.

20. A s'è ausàsse, è a l'è macià vers la cà d' sò pare; a l'era ancór da lèns ch' al sò pare a 'l l'à parsū, pià dla compassiòn a l'à corū vers 'l mūi, al l'à embrassà e a j'à fàje ci.

21. 'L mūlèt a j'à pricàje al pare: Pare, i ò offèis 'l bon Giūs e vui; i son pà pi dégn d'esser vos mūi.

22. 'L pare allora a l'à dit ai servitór: Portème la soa pi bèlla vestimenta e quatèlo; e būtèje 'l fricio ant'al dì, e le causse pontie.

23. Andè a piè 'l vèl pi gras; squajèlo e fóma na ribolta;

24. Porchè 'l mè mūlèt ch'a l'era mort, a l'è arvivū; l'avìa perdū, e l'ò trovà; e a l'àn comensà a fàr viola, e a star alégher.

25. Ant cul momént a j'è rivà a cà 'l mūi pi vèj, ch'a l'era ent i possès; avsinànse a cà, a l'à senti ch'a sonavo e ch'a ballavo.

26. A l'à ciamà an servitór, e a j'à dije: Ch'èlo s' tapage?

27. E 'l servitór: A j'è torna vos frèi, e vos pare a l'à fèt squajà 'l vèl pi gras, tant contènt par avèi ancó vist 'l sò mūlèt pièl.

28. A j'è saulà 'l fūmèt, a voria pi andà a cà; 'l só pare a l'è sorti fuòr a pricàje e a blinàlo.

29. Ma a l'à raspondūje, e a j'à dit a sò pare: A l'è già tènt agn che son con vui, e che v'ò sempe aulūve bene, e m' avì mai dèt ūn cravèj par mangià con i mè amis.

30. Ma sūbit che l'àut vos mūlèt a l'è rivà, e ch'a l'à mangià tūt cul ch' j'avì dàje, ansèm d' lūffiase, j'avi massà 'l vèl pi gras.

31. Antlora 'l pare a j'à dije: Mè car mūi, ti l'è sempe stèt con mi, e tūit i mè possès a son par ti.

32. Ventava ben fè na ribolta, e violè ampoc, porchè tò frèi a l'era mort, e a l'è arsūsità; l'avè perdū, e l'ò turnà a trovà.

N. N.

Digitized by Google

DIALETTO ALESSANDRINO. (Monferrino).

11. In òm l'éiva dói fiól;

12. Er pü giuvu d' stì fiól l'à dič a sò pari: Papà, dam ra part di beni ch'u m' tucca; e lü u j'à sparti, e u j'à dač ra sò part.

13. E da léi a pochi di, er fió pü giuvu l'à fač sü tüt, e l'è andač ant in pais luntàn, e là l'à sgarrà tüt er fač sò a fè der sbàuci.

14. E quand ch'u n'éiva pü nént affač, j'è stač na gran carestia ant cul pais, e lü l'à prinsipià a stantè par vivi.

15. E l'è andač, e u s'è intrudüt an cà d'jön di sittadin d' cul pais, ch'u l'à mandà a ra sò cassénna a fè ra vuardia ai ghén.

16. E bramava d'ampis ra panza der glànduri ch'I mangiavu i ghén, e ansön a j na dava.

17. Ma quand ch' l'à vist u sò disingàn, l'à dič: O quanta gent d' servissi an cà d' mè pari, ch'i àn der pan a ufa, e méi acsi-chi a m' na mór dra fam!

18. L'è méi ch' a m' àussa, e ch'a vaga da mè pari, e a j dirò: Papà, méi a i ò mancà contra u Sé e contra téi;

19. A n' mèrit gnianca pü d'essi ciamà tò fió; trat-mi cmè ch'a fussa jön dü tò servissi.

20. E sü ch' l'è stač, l'è andač da sò pari; en trattànt ch' l'era ancura luntàn, so papà u l'à vist, e pià dara compassión, u j'è curs ancontra, e u j'à brassà er còl, e u l'à bazà.

21. E ist fió u j'à dič: Papà, i ò mancà contra u Sé e contra d' téi; a n' mèrit gnianca pü d'essi ciamà tò fió.

22. Er pari l'à dič ai sò servitèr: Prestu, tirè fora l'avsti pü presiùs, e büttèigli andòs, e mittij l'anè an t'u dì, e i stivalèn ai pè.

23. E amnè chi er vidèl gras, e massèli, e ch'u s' mangia, e ch'u s'a staga alegrament.

24. Perchè ist mè fió l'era mort, e l'è risüscità; u s'era pèrs e u s'è truvà: e léi i àn prinsipià a fè in gran past, e stèssni alégher.

25. Aalura er fió prim l'era an campagna, e quand ch'u turnava, avsinàndsi a ra cà, l'à santi ch' i aunavu, e ch' i ballavu.

26. E l'à ciamà jön di servitèr, e u l'à anterrugà se ch' l'era su-chi?

27. E l'àter l'à rispòst: L'è turnà a cà tò fradèl, e tò pari l'à massà in vidèl gras, perchè ù l'à ricüperà san e salv.

28. E lü l'è andač an còtra, e n' vurriva pü antrè drènt; donca l'è surti fora er pari, e l'à prinsipià a preghèll.

29. Ma lü l'à rispòst, e l'à dič a sò pari: L'è zà tanč ani che méi a t' serv, e a n'ò mai trasgredì jön di tò ùrdin, e n' t' m'ài mai dač in cravèl par ch' a m' la gudissa con i mè amis.

30. Ma da dop ch'u j'è avni chi ist tò fió, ch' l'à divurà tüt er fač sò con der doni cmè si séja, t'ài massà par lü er vidèl gras.

31. Ma er pari u j'à dič: Fió, téi t' èi sèmper con méi, e tüt cui ch'a j'ò méi, l'è tò.

32. Ma l'era ben giüst da fè in gran past, e da fè festa, perchè ist tò fradèl l'era mort, e l'è risüscità; u s'era pers e u s'è truvà.

TESTOA.

Digitized by Google

Dialettò di Castellazzo Gamondio (Monferrino).

11. In òm l'àva dūi fanciòtt;

12. E ir pi pcitt d' lč ch'a coi l'à dič a su pari: Bapà, dèmi ra part d' titt cul ch'a m' tucca. E chili u j'à fač àntar lur ir part dir fač sò.

13. E da léi a pòic déi, cassà tcose ansemmu, ir fi pcitt u s' n'è andàč an di pais luntàn, e là an sbàuci l'à sgairà titt cul ch' l'éiva.

14. E ardič au sbris, ant cui pais u j'è stač gran carestia, e chili la cmansà a fè dl' aptit.

15. E l'è andàč, e u s'è arrambà da jéi d' cui bon stagbènt d' cui pais, ch'u l'à mandà a ra sù cassčina a vuardè i ghéi.

16. E l'aaréiva ampisi ra pansa dir giandri, ch'i mangiava i ghéi, e u ni era néi ch'a j na dava.

17. Ma fač testa, l'à dič: Quanč servitùr an cà d' me pari i àn dir pan a uffa, e méi coi a m' na mor dra fam!

18. A m' livrò séi, e andrò da me pari, e a j dirò a chili. Pari, a i ù fallà contra du Sé, e contra d' vùi;

19. A n' son pi dégn d'essi ciamà vostr fi: tratèmi emè jéi di voč fami.

20. E alvà séi, l'è andàč da su pari. E asmént, che chili l'era ancùr luntàn, su papà u l'à vist, e u s'è muvì a compassiér, e ù j'è curs ancónter, e u j'à cassà ir brassi ar còl, e u l'à bazà.

21. E ir fi u j'à dič: Pari, a i ù fallà contra du Sé, e contra d' vui: a n' son pi dégn d'essi ciamà vostr fi.

22. Su bapà l'à dič ai soi servitùr: Asgagià, tirè fora ra gippa ra pi bella, e bittèira; cassèj l'amè ant u dì, e ir scarpi ant i pè.

23. E amnè coi ir bucéi grass, e massèli; ch' l'è temp d' mangè e d' fè banchèl;

24. Perchè ist mé fi l'era mèrt e l'è arsūsità; ù s'era pers, e u s'è truvà; e i àn cmensà a banchelè.

25. Aùra ir fanciòtt pi grand l'era a par léi: e ant u turnè, ausinàndsi a cà l'à sentì ra misica, e ir curreati.

26. E l'à ciamà jéi di servitùr, e u j à sircà csé l'era su-cei?

27. E chili u j'arspùs: L'è turnà vòstr frèl, e vòstr pari l'à massà ir bucéi grass, perchè l'è turnà a cà ardì.

28. E chili l'è andàč an còira, e u n' vurèiva manc antrè. Ant cuila su bapà l'è surtì dall'iss, e u l'à cmensà a beburèli.

29. Ma chili l'arspùs, e l'à dič a su pari: L'è za tanč agn che méi a v' serv, e a n'ò mai trasgredì jéi di voč cmànd, e i n' m'ai mai dač in bèg da godmi an cui méi amis.

30. Ma dapòi ch' l'è avni a cà ist vostr fanciòtt, ch' l'à svarpà titt u sò an cun cui donni, j'èi massà per chili ir buccéi grass.

31. Ma ir pari u j'à dič: Mè fi, téi l' èi d' jung cum méi, e titt cui ch'a j'ò l'è titt tò.

32. Ma l'era gist d' stè alègher, e d' fè festa, perchè ist tu frèll l'era mort, e l'è arsūsità; u s'era pèrs, e u s'è truvà.

N. N.

Digitized by Google

DIALETTO DI CASTELNUOVO BORMIDA (Monferrino).

11. Ün òm a l'éiva doi fiói;

12. El pi gióvo a l'à dit a sò parli: Papà, dèm' ün poc culla part che un pò tocchèmi; ed il pari a j'à dàt la sò porsión à tütti doi.

13. Da lì a pòic dì, mess' ansèm tütt le sò cose, il fiö pi gióvo a l'è andà ant ün pais ben lontàn, e là l'à fat andè il fat sò ant vizi e bugórderie.

14. E dop che l'à consümà ogni cosa, a l'è arrivà üna gran fam ant cul pais, e chil l'à comanssá avè ün gran bsògn.

15. E chil o s' n'è andà, e o s'è apogià ad un sgnór d' cul pais; e o l'à mandà alla sò cassina a guardè i pors.

16. E chil u desiderava d'ampì la pansa d' cul giande, eh' i mangiavo i pors, e nessün o j na dava.

17. Ma entrà poi in se stéss, cosi o s'è mess a dì: Oh! quanè servitór ant la cà d' mè pari i àn del pan in abbondanza, e mé a m' na mor d' fam!

18. Ah! a m'alzrò, e andrò da mi pari, e a j dirò: Pari, a j'ò peccà e contra u Sé e contra voi.

19. Già a n' son nént dégn d'essi ciamà vostr fiö; femmi come jin dei voð servitór.

20. E alzàndusi a l'è andàt da sò pari. Ed essinda ancóra ben lontàn, sò pari o l'à vist, e a l'è stà pià dara misericordia, e j'è andà ancontra o j'à cassà ir brassi anzima al còl, e o l'à basà.

21. E col fiö o j'à ditt: O pari, a j'ò peccà e contra u Sé e contra voi; e mé a n' son pi dégn d'essi ciamà vostr fiö.

22. Ma il pari l'à dit ai soi servi: Portèmi prèst la prima vesta, e mettijla addòs; cassèj l'anèl ant la só man, e i calzaménti ant i pèi.

23. E andè a piè ün vitèl grass, e mazzèli, e a mangiroma e staroma alégher;

24. Perché ist mè fiö a l'era mort, e a l'è arsüscità, u s'era pers e u s'è trovà; e i àn cominsà a stè alégher.

25. L'àter fiö pi maggiór a s'n'era in campagna, e avninda da ra campagna avzinàndsi a la cà, l'à senti dei cant e dei son.

26. E l'à ciamà jin dei servitór, e o l'à anterogà cosa l'era cul fracass?

27. Il servitór o j'à rispòst: A l'è tornà a cà vòster fradèl, e vòster papà a l'à mazzà ün vitèl gras, perché eh'o l'à riavi san e salv.

28. Ii fiö prim a l'é andà an còtra, e u n'auréiva nént antrè ant cà; allora il pari a l'è sorti fora, e l'à comansà a pregbèli.

29. Ma il fiö cosi l'à rispòst, e l'à dit a sò pari: Vuardè, i son tanè an che mé a v'serv, e a n'ò mai trasgredi ün vòster comànd, e i n' m'èi mai dà ün agnè da godilmi coi méi amis.

30. Ma dop che a l'è veni ist vòster fiö, eh' l'à fà andè il fat sò con personni d' mala vita, per chil j'èi mazzà ün vitèl grass.

31. Ma ir pari ó j'à dit: O fiö, ti t'èi sèmper con mé, e tütt ir mi cosi i son tüi.

32. Bsognava poi dè ün past, e rategrèsi, perché ist tò fradèl a l'era mort, e a l'è arsüscità; a l'era pèrs, e u s'è trovà.

N. N.

Digitized by Google

Dialetto di Bistagno (Monferrino).

11. In òm a l'éiva dui fanciòt;

12. Er pü pcit di dui l'à dič a sò pari: Pari, dèm ra mè part che m' tuca; e chil u j'à dvis.

15. E da lì a càic di bütà tütt' ansèm, er pü zuvu u s' n'è andà ant in pais lontàn, e lì l'à discipà tütt er fač sò a mangè e bèivi e fè anpò d' tütt.

14. E dop d'avéi sgairà tütt quant, n j'è stà na gran caristìa ant qual pais, e chil u s'è truvà senza mangè.

15. E l'è andà da ün d' qual pais e u s'è giüstà da servitù. Ist che quì u l'à mandà a na sò cascinna a scöi ai ghin.

16. E u s'sarèiva ampì auranté ra panza dra giandr ch' i mangiàvo i porz, ma u n'j era nün che j na déiss.

17. Ma arcnuscindsi l'à dič: Quanč fanni an cà d' mè pari ch' i àn bondanza d' pan, e mi qui a möir d' ra fam!

18. A sautrö sü, e andrö da mè pari e a j dirö: O pari, a i ö fà pcà contra u Signùr, e contra d' vui;

19. Mi a n' mèrit pü d'essi ciamà vost fi; trattèm cm' jün di voč servitùr.

20. E ausàndsi l'è andà da sò pari. Apenna che sò pari u l'à vist da lontàn, u j'è vnü compassiön, l'è curi pr andè an contra, u l'à brazà e u l'à bašà.

21. Er fi l'à dič ar pari: O pari, a i ö fà pcà contra u Signùr e contra vui; a n' mèrit pü d'essi ciamà vost fi.

22. E 'r pari l'à dič ai soi servitùr: Portè sübit er röbi ch 'l éiva an prüma e vestil, e bütèj l'anè ant u dé, e 'r scarpi ant i pè.

23. E' mnè qui in vidèl grass, e mazèll, e mangiùmle e stum' alégr;

24. Perchè ist mè fanciòt l'era mort, e l'è arsiüscità; l'era pers, e u s'è truvà: e i àn cmenzà a mangiè.

25. Er pü grand d'lè dui fanciòt l'era an campagna, e avninda e vsinàndsi a cà l'à senti a sunè, e ch'i balàvu.

26. E l'à ciamà jün di servitói e u l'à interogà cossa ch' l'era tütt qual fracàss?

27. E chil u j'à arspós: Vost frèl l'è vnü a cà, e vost pari l'à fà mazè in vidèl grass perchè l'è vnü a cà ardì.

28. E chil u s'è anrabià e u n' vréiva pü andè a cà; dunca 'r pari l'è šorti e l'à cmanzipià a preghèl.

29. Ma er fi arspondèndij u j'à dič: Vardè, i son zà tanč agn ch'a v' faz u servitù, e quandi chi m'èi cmandà, a v'ö sempr obdi, e i n' m'èi mai dà in cravètt da godmi con i amiž.

30. Ma penna ch' l'è rivà ist vostr fanciòt quì, ch' l'à mangià er fač sò con der doni, tal e qual i j'èi fà mazè in vidèl grass.

31. Ma er pari u j'à dič: O fanciòt, Ti t'èi sempr slà con mí, e qual ch'a j'ö mi, l'è tò.

32. Ma l'era trop d'ù giüst d'mangè, d' bèive e d' fè festa, perchè ist tò frèl l'erá mort, e l'è arsiüscità; u s'era pers, e u s'è truvà.

N. N.

Digitized by Google

11. Ün òm u r' avia dói fiōl;

12. 'L pi pcit ün di u r'à dit a sò pare: Pare, dème ra part ch'a m' vèn. 'L pare sentènd so-si, u r'à fat re part, e n r'à dàje lo ch'j tucava.

13. Da lì a pochi di, st' fiōl u r'à bütà tüt er fat sò ansèm, e u s' n'è andàsne ant ün pais lontàn mulubèn, e ansi là u r'à sghèirà tüt ant fè 'l bagordùn.

14. Penna ch'u r'à fini d' fè andè tüt, j'è vnüje na gran carstia ant cul pais, e chièl u r'è slà ridüt a manc pi avèi u necessari pr vive.

15. E l'andè pr srvitù ant cà d'ün d' cól pais; e chièl-si u r'à mandàru a na sua vila a guarnè i crin.

16. Ansi-là u r'avia manc d' ra giàndr, ch' a dasiu ai crin, bastànt da gavèsse ra fam.

17. Antura pensànd bén bén ai sò cas, u r'à dit antrà chièl: Mal tanti srvitùr ch'a j'è ant cà d' mè pare i r'àn tüti der pan fin ch'i vōru, e mi stag sì a mürimne d' fam!

18. U r'è mèi che m'àussa sü, e che m' na vaga da mè pare, e che i diga adritüra parèi: Pare, mi cunüss d'avèi mancà contra Nost Sgnùr e contra d' voi;

19. Mi son pi nén dégn che vui i m' ciàmi pr vostr fiōl; tratème d' mac com' ün vostr srvitù.

20. U s'è sübit aussàse, e u r'è sübit partisne pr' andè truvè sò pare. Mentre ch'u r' éra ancora discòst da sua cà, so pare u r'à 'ntervist, e pià da ra cumpassión u r'è çurüje ancontra, u r'à ambrassàru, e u r'à basàru.

21. Alura st' fiōl u r'à sübit dije: Pare, mi r'ō mancà contra Nost Sgnùr e contra d' voi; mi son pi nén dégn ch'i m' ciàmi pr vostr fiōl.

22. Ma 'r pare u r'à sübit dàt órdin a ra srvitü, ch'u porlélsso prest lì ra pi bela vstimenta ch'a j füssa an cà, e ch' ru vstéiss sübit da cap a pè, e ch'a j bütéissu r'anèl ant i dì.

23. Andè, u r'à dcò dit, tirè fora d'ant ra stala er pi grass veilèt ch'j sia, massèru sübit, che vōj che fassu n'arsimùn, e che stagu alégr;

24. Prchè mè fiōl u r'éra mort, e u r'è rissüssità; r'avia prdüru, e r'ō turnaru truvè; e pō tüti son bütàse a tàula.

25. Ant cust mentre 'r fiōl pi vèj, u r'era an campagna, e turnànd a cà, quand u r'è stà lì da vsin 'r'à senti ch'a s' sunava e ch'a s' batava.

26. U r'à ciamà ün di srvitùr pr savèi cosa r'éra st' alegrìa?

27. Chièl u j'à rspundüje: J'è turnàje sò fratèl, e sò pare u r'à fat massè ün gross veilèt, e u fa festa, prché u r'é turnà a cà san e dignèt.

28. Sentènd so-si sto fiōl pi vèj, a r'è sautà 'n còlera, e u vuria pi nén antrè 'nt cà; sò pare ch'u r'à savüru, u r'è surti fora, e con d' bele parole u r'à srcà d' chietèru.

29. Chièl però u r'à dit a sò pare: Com' vàla? Mi u r'è da tanti agn che son con voi, e che v' sery fedelmént, e v'ō sempre fat tüt lò ch'i m'èi dime, e voi r'èi mai dàme sarament ün cravót da andè a stè ün poc alégr cgu i mè amis.

30. Ma penna ch'u r'è turnà cost vostr fiōl, ch'u r'à sgheirà tüt 'r fat sò con d' fumre d' cativa vita, r'èi sübit fat massè pr chièl ün gras veilèt.

31. Mè fiōl, u r'à rispòst 'r pare: Ti t' sèi sempre con mi, e tüt lo che r'ō mi, u r'è tò.

32. Ma u r'è d' cò giüst che stéisso ün poc alégr e che féissu ün pò d' festa pr tò frèl, ch'u r'era mort, e ch'u r'è rissüssità; r'aviu prdüru, e r'óma turnàru a truvè.

N. N.

Digitized by Google

Dialetto di Mondovì.

21. Ün òm u r' aiva do fil;

12. 'R pi zuve di doe u r'à dič a sò pare: Papà, dème 'r mè toc d'r fač mè: e chél u r'à sparti tra d' chéi ra roba ch'i vnàiva.

13. Da lì a poci dì, rabarà tût, 'r fi pi zuvo u s' n'è andà 'nt' ün pais da luns, e là u r'à fač balè 'r fač so, vivènd a buca ch' vötü.

14. E dač arlàn a tût, 'nt cul pais j è vnüje na gran faminna, e chél u r' é truvàse a rabèl.

15. E u r' é 'ndà, e u s'é giüstàse con ün sgnur d' cul pais, ch'u r' à mandàro a na sòa cassinna a scö ai grin;

16. E u r' aiva vöja d'empiase d' ra giandr eh' i mangiàivo i grin, e gnün i nu dàiva.

17. Turnà allura 'nt se stess, u r' a dič: Quanč servitù a cà d' mé pare a mangiu d'r pan a crpa pansa! e mi zi i mäir d' fam!

18. I vöi auzème e 'ndè da mé pare, e i dirö: Papà, i ö fač pcà contra 'l Sél e contra d' vóe;

19. I sugn pi nén dégn d'èsse ciamè vostr fi; trattème ar möd d'ün di vostr servitù.

20. E u s'é aussàse, e u r' é 'ndà a cà d' sò pare. E 'nt 'r mentre ch'u r'era 'ncù da luns, sò pare u r'à vistru, e ciapà da ra compassión, u j è curs 'ncuntra, u s'j è campàsje coi brass ar col e u r'à basàro.

21. E 'r fi u j'à dije: Papà, i ö fač mà contra Dio e contra d' vóe; i m' màirit pi nén d'èsse ciamà vostr fi.

22. E u sò pare u r' à dič ai sò servitù: Dsgagève a trè föra ra vesta ra pi preziusa; bütèje s'anèl 'nt a di, e i stivè 'nt i pè;

23. E mnè 'n vitèl grass, mazzère, mangema e fama gaudinetle;

24. Prchà st' mè fi u r'era mort, e aüra u r'è rüscità; u s'era pers, e r' ama truvàro; e i se son stàsse alegraménl a tavo.

25. Ven ch' 'r fi pi vèi u r'era pr li 'n campagna, e tra mentre ch'u turnàiva e u s'avsinàiva a cà, u r'à senti re obade e i bai.

26. E u r'à fač vní 'n servitù, e u j'à ciamà cos füss lo?

27. E chél u j'à rspondüje: Vostr frèl u r'è turnà vni, e vostr pare u r' à mazzà ün vitèl grass, prchè u r' à turnà 'n bonna sanità.

28. E chél u r'è 'ndà 'n füria, e u vaiva nén 'ntrè. Pr lo, sò pare u r'è 'nsci föra, e u s'è bütàsse a preghèro.

29. Ma chél u r'à rspòst e dič a sò pare: I son tanč agn ch' mi i v' serv, e i son stà tavota comànd, e i n' m'èi dème 'n cravét, ch'i paissa godmro con i mè amis,

30. Aüra prchè u j' è vnüje st' vostr fi ch' u r' à barbà 'r fač sò con re plandre, i r' ai mazzà pr chèt cul vitèl grass.

31. Ma 'r pare u j'è dič: Mé fi, ti t' stè tavota con mi, e 'r fač mè u r'è lò.

32. Ma u r'era giüst d' stèsse a tavo, e d' fè riguzilio, prchè stu tò frèl u r'era mort, e aüra u r'è rüscità; u r'era prdü e u s'è truvàse.

Gio. Edoardo Ferrua.

Digitized by Google

Dialetto del Cairo (Monferrino).

11. Ün òm l'àva dŭi fŏi;

12. U ciù giuvu l'à dič a sò pare: Pupà, dème ra part di beni che m' tocca. E chièl l'à fà tra lor er port du so patrimoni.

13. Da lì a pochi di bŭtà tŭt insèm 'st fŏ ciù pcit u s' n' è andà int in pais luntàn, e quì l'à sgheirà tŭt 'r sat sò in stravizi.

14. Dà ch' l'à avŭ fin a tŭt, l'è vnŭ 'na gran caristia in cul pais, e u j'è prisipièje a manchè u necessari pr vivi.

15. L'è andà e u s'è introdŭt près a 'n partioulàr d' cul pais, ch' 'u l'à mandà int 'na sò cascinna pr andè a scŏi ai ghin.

16. E u s' saréissa inci vuruntèr ra pansa dr giandr ch' mangiava i ghin; ma u n'j era nün ch'j n'un déissa.

17. Ma tornà in si l'à dič: Quanti servitúi in cà d' mè pare i àn d'r pan fin ch' i vŏru, è mi qui a möir d' fam!

18. A m' levrŏ sŭ, e andrŏ da mè pare, e a j dirò: Pupà, a j'ŏ pcà contra u Sgnú, e contra d' voi;

19. A n' mèrit ciù d' essi ciamà vostr fŏ; tratème cum' ün di vostri servitúi.

20. Dič e fà; l'è stà sŭ, e l'è andà da sò pare. E mentr' l'era ancora lontàn, sò pare u l'à vist a vni, ra compassión a l'à pià, e u j'è andà incontra, u l'à brazà ar còl, e u l'à bèzà.

21. E 'r fŏ u j'à dič: O Pupà, a j'ŏ pcà contra u Sgnú e contra d' voi; a n' son ciù dégn d'essi ciamà vostr fŏ.

22. E 'r pare u s'è vutàse ai servitúi: Prest, u j'à dič, tirè fŏra ra vestimenta ciù bèla e bŭtèjra indòs; e bŭtèje l'anè int i dì, e ün para d' scarpe int i pè.

23. E piè ün vitè gras, mazzèle, e ch'u s' mangia e stuma alégr;

24. Perchè 'st mè fŏ l'era mort e l'è r'süscità; u s'era pers, e u s'è trovà. E l'àn comensà a mangè.

25. Int st' fratèmp 'r fŏ ciù grand l'era in campagna; e int u r'tornè, avsinàndse a cà l'à senti a sonè e a balè.

26. L'à ciamà ün di servitúi e a l'à interogà cos'a l'era sta cosa?

27. E chièl u j'à rispòst: L'è tornà vostr frèl, e vostr pare l'à fà mazzè ün vitè gras, perchè u l'à riavŭ san e tŭt ardì.

28. E chièl l'è andà in cotra, e n' vorèlva manc intrè in cà. Dunca 'r pare l'è sorti fŏra, e u l'à comensà a preghè.

29. Ma chièl u j'à rispòst: Son tanci ani ch'a v' serv e a j'ŏ sempr fà lo ch'i m' èi dič, e i m' n'èi mai dà ün cravèt da mangè con i méi amisi.

30. Ma dop ch 'st vostr fŏ ch' l'à mangià tŭt 'r sat sò con d'r pütane, l'è vnŭ a cà, j'èi mazzà p'r chièl ün vitè gras.

31. Ma 'r pare u j'à rispòst: O mé fŏ, ti t'èi sempr con mi, e tŭt lo ch'a j'ŏ l'è tò.

32. Ma l'era giŭst d' stè alégr e fè festa, perchè 'st tò frèl t'era mort, e l'è r'süscità; u s'era pers, e u s'è trovàse.

N. N.

Digitized by Google

Dialetto di Garessio (Provincia di Mondovì).

11. Ün ómo l'avè dūi fiōi:

12. E u ciü žono d' sti dūi l'à dicio a só parè: Pare, dàme a parte di beni ch'a m' toca. E lé l'à facio tra d' lor re parte di beni.

15. E d' lì a pochi dì bütào tütt inseme stò fiō ciü žono s' n'è andào int in paise lontàn, e là l'à sgheirào tütto u facio sò int i bagordi.

14. E dopo ch' l'à avüo consümào tütto, int col paise u j è vgnüo 'n gran carstia, e lé l'à comensào a avèi bsögno.

15. E l'è andào, e u s'è acordào da ün sgnór d' cōt paise ch' u l'à mandào a 'na só campagna a vardàr i porchi.

16. E l'avè vöja d'incirse a pansa dre giandre ch'i mangiav' i porchi, e nsün u in dava.

17. Ma 'rvgnüo int lé l'à dicio: Quanci servitór in cà d' mé pare àn du pan in abundanza, e mi lì e möiro d' fame!

18. E m' asrō e andrō da mé pare, e j dirō: Pare, ō pcào contra u Sél e contra d' tì;

19. E n' m' mèrito ciü d'èsser ciamào tò fiō; tràtme com'ün dì töi servitór.

20. E essèndse aussào l'è andào da sò pare. E mentre lé l'era ancór lontàn, sò pare u l'à visto, e u n'à avüo compassión, e u j' è corso a l'incontro, e u l'à abrassào, e u l'à basào.

21. E u fiöl u j'à dicio: Pare, ō pcào contra u Sél e contro d' tì; e n' m' mèrito ciü d'èsser ciamào tò fiō.

22. E u pare l'à dicio ai söi servitór: Pösto, gavèi fōra a vesta ciü preziosa, e bütèjla a collo, e l'anèl int i dì, e l' scope ai pè.

23. E serchèi u vitello grasso, e amassèllo; e vöjo che mangmo e che féma pasto.

24. Perché stò mè fiō l'era morto, e l'è rsciüscitào; u s'era perso, e l'ō tornào a trovàr. E i àn comensào a far pasto.

25. U fiō intanto ciü vèjo l'era in campagna, e tornando e avsinàndse a cà, l'à sentio i concerti e i soni:

26. E l'à aplào ün di servitór, e u j'à ciamào cos' u fosse sto tapage?

27. E lé u j'à rsposto: L'è tornào tò fràier, e tò pare l'à amassào ün vitello grasso, perché u l'à tornào a acquistàr san.

28. E lé l'è andào in cöttera, e u n' vorrè entràr. Pr lo-ti u pare l'è sortio, e l'à comensào a pregàrlo.

29. Ma lé l'à rsposto e dicio a sò pare: Vardèi ün poco, i son tà tanci agni ch' mi i t' servo, e l'ō sempr facio cos ti m' comandavi; ti n' m'ài mai dào ün cravotto pr mangiatmto coi mè amisi.

30. Ma aùra ch' l'è vgnüo sto tò fiō eh' u s'è mangiào n facio sò con le piandre, ti ài amassào ün vitello grasso.

31. Ma lé u j'à dicio: Mè caro fiō, ti t'è semper con mi, e tütto u facio mè l'è tò.

32. Ma l'era giüsto far pasto e star allegri, prché sto tò fràier l'era morto, e l'è rsciüscitào; u s'era perso, e u s'è tornào a trovàr.

Prof. D. Doménico Bona.

Digitized by Google

Dialetto d'Oneba (Provincia di Mondovì).

11. Ün òmo l'avea dol fiói;

12. O ciù žuvo l'à dicio al poà: Poà, dàime lo ch'a m' pò toccoà dle mie sostanse. E 'l poà o j'à dacio la so parte.

13. Da lì a pochi di sto fióa l'à radünà 'nseme tütto 'l só, poi s' n'è partì, e s' n' è andà 'nt ün paise lunzi; e lì l'à dissipà tütte le sò sostanse, dasèndse al bon tempo.

14. E dopo d'averse consümà tütto, l'è vgnü üna gran carestia 'nt qual paise 'n manera che comenzava a mancoà d' tüto.

15. L'à pià 'l partì d' bütlarse al servizi d'ün omo d' qual paise, ch'o l'à mandà a scóa i porchi.

16. L'avreva desiderà d'encisse la panza d' la gianda ch'a mangiavo. i porchi; ma o n' poéva manco avéa a sò piasia.

17. L'è 'ntrà finalmente 'n sè stesso, e o diseva: Quanci servitóa ch' 'n cà d' mè poà l'àn del pan d'avanzo, e mi m'en moro d' fame!

18. Me farò coragio, e andrò da me poà, e j dirò: Poà, ò mancà 'n faccia a nostro Signóa e 'n faccia a vol.

19. Mi n' son ciù degno d'esse clamà vostro fióa; tignime com'i tigniràissi ün di vostri servitóa.

20. E fratanto s'è 'ncaminà da sò poà. Ma quando ch' l'era ancóa da lungi, so poà o l'à visto, e o s'è mosso a compassiön, e andàndje a l'incontro, s' j'è campà al còa, e o l'à basà.

21. Allóa l'à diccio 'l fióa: Poà, mi ò pcà 'n faccia a nostro Signóa e 'n faccia a voi: mi n' son ciù degno d'esse clamà vostr fióa.

22. E 'l poà l'à sübito comandà ai servitóa ch' andàisso a pià üna vesta e ch'i lo vestisso, e ch'i bütàisso l'anéa 'nt o dì, e ch'i lo cauzàisso.

23. E poi l'à comandà ch'i piàisso o ciù bel vitéa, e ch'i lo amazzèisso, disendo: Vójo ch' i stagmo allegri, ch'i mangmo, e ch'i bévmo;

24. Prchè sto mè fióa ch'l'era morto l'è risüscità; ch' s'era perso 'l s'è trovà. E quindi l'àn comensà a stoà allegri.

25. E 'l fióa ciù vèjo ch'o vgniva d' 'n campagna, avsinàndse a cà, l'à senti a sonoà e a cantoà.

26. L'à ciamà ün servitóa cosa fosse sta festa?

27. E 'l servitóa j'à diccio: L'è vgnü vostro frèa, e vostro poà l'à faccio amazzoà o ciù bel vitéa ch' l'avàisse, prchè so fióa o s' n'è tornà san e salvo.

28. Sto fióa ciù vèjo o s'è sdegnà, e o n'è ciù vojü 'ntrà 'nt cà. E 'l poà o s' n'è acorto, l'é sorti d' 'at cà, e o l'à prega ch'o 'ntràisse.

29. Ma 'l fióa l'à risposto a sò poà: L'è tanci agni ch'i v' servo, e n' v'ò mai mancà d'übidienza, e i n' m'avài mai daccio solamente ün cravoto ch'io puisse starmne allegro con i mè ami.

30. Ma dopo ch' sto vostro fióa ch' l'à scialaquà tütte le sue sostanze con d' le plaudre o l'è vgnü, j'avài faccio amazzoà o ciù bel vitéa ch' j'avàissi per lüi!

31. Ma 'l poà o j'à diccio: O me fióa, ti t' sei sempre stà con mi, e tüto lo ch'j'ò mi l'è tò.

32. Stóma dunque allegri e mangiàimo, prchè tò frèa ch' l'era morto, l'è risüscità; tò frèa ch' l'era perso, o s'è trovà.

N. N.

Digitized by Google